

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE

MASARYKŮV ÚSTAV VYŠŠÍCH STUDIÍ

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Životní pojištění jako produkt pojistného trhu

**Life Insurance as a Product of The Insurance
Market**

2024

Michaela Kantorová

Studijní program: Ekonomika a management

Vedoucí práce: Mgr. František Hřebík, Ph.D

Michaela Kantorová. *Životní pojištění jako produkt pojistného trhu*. Praha: ČVUT MÚVS. Bakalářská práce. České vysoké učení technické v Praze, Masarykův ústav vyšších studií.

**MASARYKŮV ÚSTAV
VYŠŠÍCH STUDIÍ
ČVUT V PRAZE**

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

I. OSOBNÍ A STUDIJNÍ ÚDAJE

Příjmení: **Kantorová** Jméno: **Michaela** Osobní číslo: **510734**
Fakulta/ústav: **Masarykův ústav vyšších studií**
Zadávající katedra/ústav: **Institut ekonomických studií**
Studijní program: **Ekonomika a management**

II. ÚDAJE K BAKALÁŘSKÉ PRÁCI

Název bakalářské práce:

Životní pojištění jako produkt pojistného trhu

Název bakalářské práce anglicky:

Life Insurance as a Product of The Insurance Market

Pokyny pro vypracování:

Cílem práce je analýza pojistného trhu se zaměřením na životní pojištění.
Osnova: Teoretická část 1) Pojistný trh 2) Charakteristika produktů pojistného trhu 3) Životní pojištění. Praktická část 4) Srovnání životního pojištění u vybraných subjektů 5) Praktická ukázka životního pojištění 6) Závěr

Seznam doporučené literatury:

CIPRA Tomáš: Praktický průvodce finanční a pojistnou matematikou, HZ Praha 1995, ISBN 80-901918-0-0.
ČEJKOVÁ Viktoria, MARTINOVIČOVÁ Dana: Pojišťovnictví, Brno MÚ 2004
ISBN 80-210-3525-0.
MAJTÁNOVÁ Alena: Teorie a praxe pojišťovnictví, Praha Ekopress 2006
ISBN 80-863929-19-1.
THOMPSON Jake, Money. Wealth. Life Insurance.: How the Wealthy Use Life Insurance as a Tax-Free Personal Bank to Supercharge Their Savings, 2014, ISBN 9781494896478.
DAŇHEL Jaroslav, Teorie pojistných trhů, 2010, Professional Publishing.

Jméno a pracoviště vedoucí(ho) bakalářské práce:

Mgr. František Hřebík, Ph.D. Masarykův ústav vyšších studií ČVUT v Praze

Jméno a pracoviště druhé(ho) vedoucí(ho) nebo konzultanta(ky) bakalářské práce:

Datum zadání bakalářské práce: **08.12.2023** Termín odevzdání bakalářské práce: **24.06.2024**

Platnost zadání bakalářské práce: _____

Mgr. František Hřebík, Ph.D.
podpis vedoucí(ho) práce

Mgr. František Hřebík, Ph.D.
podpis vedoucí(ho) ústavu/katedry

prof. PhDr. Vladimíra Dvořáková, CSc.
podpis děkana(ky)

III. PŘEVZETÍ ZADÁNÍ

Studentka bere na vědomí, že je povinna vypracovat bakalářskou práci samostatně, bez cizí pomoci, s výjimkou poskytnutých konzultací.
Seznam použité literatury, jiných pramenů a jmen konzultantů je třeba uvést v bakalářské práci.

Datum převzetí zadání

Podpis studentky

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem svou bakalářskou práci vypracoval(a) samostatně. Dále prohlašuji, že jsem všechny použité zdroje správně a úplně citoval(a) a uvádím je v příloženém seznamu použité literatury.

Nemám závažný důvod proti zpřístupnění této závěrečné práce v souladu se zákonem č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) v platném znění.

V Praze dne: 24.06. 2024

Poděkování

Chtěla bych poděkovat panu Mgr. Františku Hřebíkovi Ph.D. za vedení mé bakalářské práce, odborný dohled a trpělivost v průběhu zpracování práce, pravidelné konzultace a trpělivost, které mi pomohly tuto práci zkompletovat.

Abstrakt

Bakalářská práce se věnuje životnímu pojištění jako produktu, který funguje na pojistném trhu. Hlavní pozornost věnujeme životnímu pojištění, jeho druhům a formám. Práce sleduje, proč je důležitého ho v dnešní době mít, jeho výhody a nevýhody. Cílem bakalářské práce je porovnat a následně určit nejvýhodnější nabídku životního pojištění pro fiktivního klienta. K tomuto cíli nám pomohou kalkulační vzorce každé z pojišťoven. Díky nim získáme správné hodnoty a na jejich základě se klient rozhodne, které nejvíce splňují jeho podmínky.

Klíčová slova

Životní pojištění, pojistný trh, pojistná částka, pojistná smlouva, pojišťovna, pojistitel, pojištěný jedinec

Abstract

The bachelor thesis focuses on life insurance as a product that operates in the insurance market. The main attention is paid to life insurance, its types, and forms. The thesis traces why it is important to have it nowadays, its advantages and disadvantages. The aim of the bachelor thesis is to compare and then determine the most advantageous life insurance offer for a fictitious client. The calculation formulas of each of the insurance companies will help us to achieve this goal. Thanks to them, we will get the correct values and based on them the client will decide which one meets his conditions the most.

Keywords

Life insurance, insurance market, sum insured, contract, insurance company, insurer, insured individual

Obsah

ÚVOD	8
1 TEORETICKÉ ZÁKLADY FINANČNÍHO A POJISTNÉHO TRHU	10
1.1 FINANČNÍ TRH	10
1.2 POJISTNÝ TRH.....	10
1.3 SUBJEKTY POJISTNÉHO TRHU	11
2 POJIŠŤOVNICTVÍ A POJIŠTĚNÍ.....	14
2.1 POJIŠŤOVNICTVÍ.....	14
2.1.1 <i>Historie pojišťovnictví</i>	14
2.1.2 <i>Historie pojišťovnictví na našem území</i>	15
2.1.3 <i>Základní pojmy v oblasti pojištění a pojišťovnictví</i>	17
2.1.4 <i>Pojištění</i>	18
3 ŽIVOTNÍ POJIŠTĚNÍ.....	22
3.1 DRUHY ŽIVOTNÍHO POJIŠTĚNÍ	23
3.1.1 <i>Pojištění pro případ smrti</i>	23
3.1.2 <i>Investiční životní pojištění</i>	25
3.1.3 <i>Flexibilní životní pojištění</i>	26
3.1.4 <i>Rizikové životní pojištění</i>	26
3.1.5 <i>Důchodové životní pojištění</i>	27
3.2 PŘIPOJIŠTĚNÍ.....	27
3.3 PODPOJIŠTĚNÍ.....	28
3.4 VÝLUKY V ŽIVOTNÍM POJIŠTĚNÍ.....	28
3.5 DŮVODY SJEDNÁNÍ ŽIVOTNÍHO POJIŠTĚNÍ.....	28
3.6 ZÁNİK POJIŠTĚNÍ	30
4 ŽIVOTNÍ POJIŠTĚNÍ V PRAXI	33
4.1 VÝBĚR VHODNÉHO POJIŠTĚNÍ PRO FIKTIVNÍHO KLIENTA	34
4.2 VZOROVÝ PŘÍKLAD	35
4.2.1 <i>Popis předmětů pojištění</i>	40
4.2.2 <i>Plnění jednotlivých předmětů pojištění u pojišťoven</i>	42
4.3 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ	45
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	52
SEZNAM OBRÁZKŮ	55
SEZNAM TABULEK	56

Úvod

Oblast pojištění je v dnešní společenské době hodně diskutovaná. Tento rok je přelomový a plný změn týkající se této oblasti. Změny se týkají doplňkového penzijního pojištění v oblasti státních podpor, ročního daňového odpočtu a státního příspěvku pro starobní důchod, který bude v polovině roku úplně zrušen. Změny proběhly také v povinné ručení, které musí mít všichni vlastníci motorového vozidla, nově i eklektické koloběžky nebo traktory, kdy se minimální částka pojištění zvýšila na 50 milionů Kč z původních 35 milionů Kč. V dnešní době je stále větší zájem o toto téma, lidé chtějí být zabezpečeni v případě nečekané události a chtějí mít přehled o dění v této ekonomické oblasti.

Cílem mé bakalářské práce je analýza vhodného životního pojištění pro fiktivního klienta. Pomocí interních kalkulačních metod jsem vypočítala modelace životního pojištění pro klienta, kterého jsem si vytvořila. V práci bude provedena modelace životního pojištění u čtyř pojišťoven na českém trhu, které byly kvůli právní ochraně anonymizovány a nahrazeny fiktivními názvy.

Důvod, proč jsem se ve své práci zaměřila právě na oblast životního pojištění je jeho role ve zajištění financí jednotlivce i jeho rodiny v případě neočekávané události, a právě pojištění jim toto špatné období může alespoň z určité části pomoci. Ráda bych o tomto produktu dala povědomí lidem, kteří váhají o jeho uzavření a celkově, aby se dostalo ještě do většího povědomí převážně mladých lidí.

V teoretické části se práce zaměří na pojistný trh a jeho subjekty, mezi které patří pojišťovny nebo zajišťovny. Další kapitola bude pojednávat o pojišťovnictví a pojištění, u pojišťovnictví se zaměřím se na historii na území České republiky a důvody sjednávání životního pojištění na jeho začátcích. Dále si shrneme základní pojmy pro lepší pochopení daného tématu a posledním druhé kapitoly bude pojištění, jeho formy, dělení na veřejné a soukromé. Soukromým pojištění navážeme na pod něj spadající pojištění životní, které si více rozebereme v kapitole číslo 3 a vydefinujeme si jeho druhy. Dále se zaměříme na připojištění a podpojištění, výluky, které mohou nastat, a zmíníme si důvody, proč je dobré mít životní pojištění uzavřené. Posledním tématem teoretické části se bude věnovat zániku pojištění.

Čtvrtá kapitola nese název Životní pojištění v praxi a tím se přesuneme do praktické části. V první části si definujeme našeho fiktivního klienta a jeho potřeby a možnosti a poté přejdeme k vytvoření modelových situací. Analýzu budeme provádět pomocí kalkulačních metod a výsledné hodnoty si porovnáme a na základě potřeb klienta vybereme nejvhodnější variantu. Práce se zaměří také na plnění daných předmětů pojištění a v rámci poslední části bude provedeno dotazníkové šetření.

TEORETICKÁ ČÁST

1 Teoretické základy finančního a pojistného trhu

Teoretická část se zaměří na pojišťovnictví, jeho historii v dějinách lidstva a jeho počátky v českých zemích, základní pojmy potřebné k pochopení pojištění a charakteristiku pojistného trhu a jeho význam v rámci širší ekonomiky. Rozdělíme si pojištění dle forem a druhů a každý si definujeme. Hlavním tématem bakalářské práce je produkt životní pojištění, které patří mezi hlavní pojistné produkty. Definujeme si jeho 5 druhů a zmíníme si o nich základní informace o volitelných připojištěných, které jsou v symetrii s životním pojištěním.

1.1 Finanční trh

Trh obecně představuje střed nabídky s poptávkou ve sféře přenášení rizika na pojišťovací subjekty. Finanční trh představuje souhrn nástrojů, postupů a institucí, jejichž prostřednictvím dochází k přelévání volných prostředků vlastníků k těm, kteří s nimi chtějí obchodovat. Každá ekonomika rozlišuje dvě skupiny ekonomických subjektů a odlišnými zájmy – věřitelé a dlužníci. Věřiteli jsou myšleni vlastníci přebytečných peněžních prostředků, kteří chtějí dosáhnout minimálního rizika a maximalizovat výnosnost. Dlužníci nemají dostatek finančních prostředků, a proto si půjčují od věřitelů. Mezi základní subjekty, které zde působí patří banky, investoři, dozorčí orgány a nezávislí zprostředkovatelé.

1.2 Pojistný trh

S termínem pojistný trh se určitě každý ve svém životě už setkal. Pojistný trh má stejnou základní podobu jako bankovní trh (banky) a trh investiční (investiční subjekty), které s pojistným trhem (pojišťovny) tvoří tzv. trh finanční. Finanční trh je důležitou součástí fungování ekonomiky, který poskytuje základní infrastrukturu pro pohyb kapitálu mezi jednotlivci, podniky a institucemi. Středem nabídky a poptávky je myšlena poptávaná služba klienty k jejich ochraně s nabídkou produktů pojištěven pro splnění těchto účelů.

Podle Ducháčkové a Daňhela (2010): „*Existence solidního, důvěryhodného pojistného trhu je symptomem zdravé, úspěšné ekonomiky a dobrého fungování finanční sféry. Pro hladké fungování střetu nabídky a poptávky vstupují někdy mezi klienty a pojistitele tzv. zprostředkovatelé pojištění, jakými jsou poradci nebo makléři. S ohledem na to, že pojištění je založeno na principu rezerv, nacházejí se obecně v pojišťovnách dočasně volné peněžní prostředky.*”¹

¹ DUCHÁČKOVÁ, Eva a DAŇHELA, Jaroslav. *Teorie pojistných trhů*. Professional Publishing, 2010. ISBN 978-80-7431-015-7.

1.3 Subjekty pojistného trhu

Na pojistném trhu působí několik subjektů s hlavním cílem obchodování s finančními produkty a investováním za záměrem zisku. Zmíníme si čtyři subjekty: pojišťovny, nezávislí zprostředkovatelé, zajišťovny a ostatní subjekty.

A) POJIŠŤOVNY

„Pojišťovna je specifická finanční instituce přebírající rizika a provozující pojistné produkty. Je to právní subjekt, který má oprávnění vykonávat pojišťovací činnost (obdržel od státu, orgánu státního dozoru nad pojištěním, povolení k provozování pojišťovací činnosti).“²

(Hradec, Pojištění a pojišťovnictví str 8.)

Hlavním účelem činnosti pojišťovny je přebírat rizika svých klientů na sebe. K plnění tohoto závazku dojde v momentě, kdy nastane pojistná událost. Dalším jejím cílem, který nemůžeme opomenout je spravování volných prostředků rezerv sloužící na neočekávané výkyvy a časové prodlevy.

Pojišťovny lze dělit několika způsoby, my se zaměříme na dělení podle činnosti:

1. Pojišťovny životní – zaměřují se především na pojištění životní.
2. Pojišťovny neživotní – zabývají se jenom pojištěními neživotními.
3. Pojišťovny univerzální – sjednávají jak pojištění životní, tak neživotní. V dnešní době se stát snaží o jejich regulaci s cílem fungování subjektů s oddělenými pojištěními do budoucna. Od roku 2000 se povolení pro činnost této pojišťovny již neuděluje.
4. Pojišťovny kaptivní – Jsou to instituce založené za účelem pojišťování vlastních potřeb podnikatelským subjektem, nejčastěji průmyslovým podnikem nebo koncernem. Tento typ pojišťoven se zakládá pouze v případě, že se jedná o silný podnik, který je schopen spravovat vlastní rezervní fond.
5. Pojišťovny specializované – specializují se na určitý druh nebo oblast pojištění. Mezi nejznámější patří ERV Evropská pojišťovna, která se zaměřuje na cestování a je jedinou svého druhu na českém trhu.

Na českém trhu působí 22 pojišťovacích subjektů: *Allianz, Generali, Kooperativa, UNIQA, ČPP, ČSOB pojišťovna, Česká podnikatelská pojišťovna, NN MetLife, BNP Paribas Cardif, Direct, Komerční pojišťovna, Slavia, Colonnade, ERV Evropská pojišťovna, Maxima, Hasičská vzájemná pojišťovna, Simplea, SV, HDI, D.A.S. právní ochrana (Ergo), Youplus a Halali.*

² HRADEC, Milan; KŘIVOHLÁVEK, Václav a ZÁRYBNICKÁ, Jana. *Pojištění a pojišťovnictví. Vysoká škola finanční a správní, 2005. ISBN 80-86754-48-0.*

Tabulka č. 1 – Počet pojišťoven působících v ČR a jejich podíly na trhu

Pořadí a pojišťovna	Pojistné	Podíl
1. Generali Česká poj.	40 626 826 Kč	24,1 %
2. Kooperativa	39 345 824 Kč	23,4 %
3. Allianz	19 587 849 Kč	11,6 %
4. ČSOB poj.	15 096 494 Kč	9,0 %
5. Česká podnikatelská p.	13 973 151 Kč	8,3 %
6. Uniqa	13 146 736 Kč	7,8 %
7. NN	4 655 848 Kč	2,8 %
8. BNP Paribas Cardif	3 660 609 Kč	2,2 %
9. Direct	3 440 823 Kč	2,0 %
10. Metlife	2 982 821 Kč	1,8 %
11. Komerční pojišťovna	2 652 638 Kč	1,6 %
12. Slavia	1 448 203 Kč	0,9 %
13. Colonnade	1 438 236 Kč	0,9 %
14. ERV Evropská poj.	1 337 243 Kč	0,8 %
15. Maxima	1 106 769 Kč	0,7 %
16. Hasičská vzájemná poj.	1 034 385 Kč	0,6 %
17. Simplea	842 155 Kč	0,5 %
18. SV	602 189 Kč	0,4 %
19. HDI	591 871 Kč	0,4 %
20. D.A.S. právní ochrana (Ergo)	455 438 Kč	0,3 %
21. Youplus	429 849 Kč	0,3 %
22. Halali	36 905 Kč	0,02 %
celkem	168 493 082 Kč	

Zdroj: <https://www.penize.cz/pojisteni/439658-nejvetsi-pojistovny-v-cesku-zebricek-za-rok-2023-podle-predepsaneho-pojistneho>

B) NEZÁVISLÍ ZPŮSTŘEDKOVATELÉ

Nezávislí zprostředkovatelé jsou mezičlánkem mezi klientem a pojišťovnou. Na trhu vystupují jako samostatné obchodní subjekty, které svoji činnost vykonávají dvěma způsoby, sami na sebe pod záštitou globální firmy nebo bez ní. „V případě, že jejich pozice na trhu je slabá, mají pojistitelé tendenci méně přizpůsobovat své produkty požadavkům klienta a více sami sobě. V opačném případě, silní jedinci mají tendenci pojišťovnám určovat, co se bude na daném trhu dít.“ (Daňhel, 2006 str. 43)³

C) ZAJIŠŤOVNY

Zajišťovna je právnická osoba vykonávající zajišťovací činnost s úředním povolením od ČNB. Zajišťovací činností se myslí přebírání pojistných rizik postoupených pojišťovnou nebo jinou zajišťovnou.

³ DAŇHEL, Jaroslav. *Pojistná teorie. 2. Professional Publishing, 2006. ISBN 80-86946-00-2.*

D) OSTATNÍ SUBJKETY

Mezi další subjekty, které dohlížejí na celý pojistný trh, patří dozorčí orgány. V České republice je tímto orgánem Česká národní banka známá pod zkratkou ČNB. Její hlavní rolí je zajištění stability finančního systému a ochrana zájmů spotřebitelů. Provádí dohled nad pojišťovnictvím prostřednictvím svého odboru dohledu nad celým finančním trhem. Tento odbor monitoruje činnost pojišťoven, schvaluje nové produkty, které mají přijít na trh, hodnotí jejich finanční stabilitu a udává předpisy, které musí subjekty dodržovat.

Dalším podstatným subjektem je asociace pojišťoven, která sdružuje všechny pojišťovací subjekty, hájí jejich zájmy a zaštitovat jejich společnou spolupráci. Současně funguje jako samoregulační faktor. *„Stát pro kontrolu trhů využívá nástroj materiálního dozoru, v kterém se jedná o zpracování podrobných periodických revizí hospodaření pojišťoven a tzv. kvótování aktiv. Při kvótování aktiv jde o stanovení minimální povinné kvóty, kterou musí pojišťovna ze svého celkového objemu obligatorních pojistně-technických rezerv uložit do bezpečných aktiv (dlouhodobé státní dluhopisy) a do rizikovějších (akcie).“ (Ducháčková, 2010 str. 91)⁴*

⁴ DUCHÁČKOVÁ, Eva a DAŇHEL, Jaroslav. *Teorie pojistných trhů. Professional Publishing, 2010. ISBN 978-80-7431-015-7.*

2 Pojišťovnictví a pojištění

Pojišťovnictví a pojištění hraje přední roli v moderním ekonomickém systému, který má podstatný vliv na jedince a právnické subjekty. Účelem pojišťovnictví je poskytovat finanční ochranu proti různým rizikům, kterým mohou být fyzické nebo právnické osoby vystaveny. Tato oblast se vyvíjela s rozvojem trhu a ekonomiky v reakci na potřebu ochrany majetku, zdraví, života a dalších.

Pojištění je klíčovým nástrojem v pojišťovnictví, který umožňuje pojišťovacími subjektům převzít odpovědnost za jednotlivce a organizace, což vede ke snižování finanční nejistoty a zvyšování stability. Zároveň podporuje ekonomickou aktivitu a investice tím, že odstraňuje nebo minimalizuje obavy z neočekávaných událostí, které mohou vést k finančním ztrátám nebo krizím a je nedílnou součástí finančního trhu.

V dnešní globalizované ekonomice jsou otázky pojištění stále důležitější a ovlivňují jednotlivce i společnost jako celek. Pochopení principů a funkcí pojištění a pojistných smluv je klíčem k efektivnímu řízení rizik a udržitelnému rozvoji v dnešním dynamickém světě.

2.1 Pojišťovnictví

Tato kapitola se zaměří na význam pojišťovnictví jeho vývoj v historii a na počátky vzniku na našem území.

Pojišťovnictví je součástí moderního hospodářského systému a důležitým ekonomickým oborem. Na oblast pojišťovnictví v České republice dohlíží Česká národní banka, zejména na pojišťovny a zajišťovny, které mají povolení k pojišťovací nebo zajišťovací činnosti a na nezávislé zprostředkovatele.

2.1.1 Historie pojišťovnictví

V práci již bylo představeno pojištění jako produkt. Pojištění je úzce sdruženo s nahodilostí a jejími důsledky. Lidstvo bylo a je znepokojeno obavami a nejistotou. Úsilí o řešení těchto důsledků a nejistoty je nám známo už od dob starověku. První písemné zmínky o využívání určitých prvků pojištění se datují až do období 2500 let před naším letopočtem. Jednalo se především o zabezpečení v případě smrti a pohřbů, invalidity. Pojištění mělo několik typických rysů pro toto období. Zaprvé, bylo sjednáváno pro uzavřenou skupinu osob se stejnými potřebami ve vztahu k pokrytí negativních následků nahodilých událostí, jako ztroskotání lodi nebo poškození majetku a budov v důsledku živelných pohrom. Oproti dnešní době nebylo v mnoha případech poznat rozdíl mezi pojištěným a pojistitelem. Pojištění nebylo dostupné pro každého, zemědělci neměli právo na pojištění oproti

řemeslníků a dalším z druhořadých. Pojištění v té době sloužilo k problémům daného období jako byla „*tvorba rezervních fondů s potravinami, hladomor nebo pro případ výskytu živelních pohrom.*“⁵ (Ducháčková, 2009 str. 10,11)

2.1.2 Historie pojišťovnictví na našem území

Historie pojišťovnictví u nás sahá až do dob, kdy byly české země pod vládou Habsburské monarchie. V té době byly za největší hrozbu považovány požáry, které ohrožovaly všechny společenské vrstvy a vedli často ke ztrátě zaměstnání. Mezi nejohroženější patřilo zemědělství. Marie Terezie, rakouská císařovna z rodu Habsburků, podporovala rozšiřování pojišťoven a na podporu poškozených založila *Fond na úhradu škod vzniklých požáry, povodněmi a nepřízní počasí*. Jan Kryštof Bořek předložil roku 1699 původní návrh a zavedení povinného požárního pojištění budov v českých zemích. Podle jeho návrhu chtěl založit v každém městě protipožární fond, který by byl financován z příspěvků občanů, ale nikdy nebyl zrealizován. V 18. století, přesněji roku 1777, byla založena pojišťovna proti škodám z ohně na polních zásobách, nábytku, nářadí a dobytku. V první půlce 19. století v našich zemích začala působit pojišťovna Azienda Assicuratrice se sídlem v Terstu. V českých zemích byla legislativa spojená s pojištěním a pojišťovnictvím upravena patentem vydaným císařem Františkem I. dne 4.9.1819, který povoloval v pojištění soukromě podnikat. O 4 roky později, 1.března 1823 vznikl tzv. „*Všeobecný zaopatřovací ústav pro poddané rakouského císařského státu*“, jakožto nejvýznamnější novodobá životní pojišťovna v Habsburské monarchii. Rok 1827 byl přelomovým pro oblast pojištění a zabezpečení majetku, vznikla první pojišťovna na našem území, tzv. *Císařskokrálůvský privilegovaný, český, společný, náhradu škody ohněm svedené pojišťující ústav*. Ten byl však později přejmenován na První českou vzájemnou pojišťovnu. V roce 1864 rozšířila o pojištění majetku a krupobitní pojištění. Prošla si mnoho vzestupy a pády, ale nejzásadnějším se pro ni stalo vyhoření Národního divadla v roce 1881. Tímto počinem se zaspala do historie a zasloužila se o propagaci sebe sama, ale také o pojišťovnictví jako služby. V roce 1909 bylo nejvyšším orgánem rozhodnuto o rozšíření zaměření novými segmenty – pojištění úrazové, škod proti krádežím, odpovědnosti a v neposlední řadě o pojištění životní. V druhé půlce 19. století dochází k dalšímu nárůstu pojišťoven a pojišťovacích spolků. Vznikly pojišťovny městské, rolnické a vzájemné. Mezi nově vzniklými subjekty byla například *Slavia, První česká zajišťovací banka, Hasičská vzájemná pojišťovna nebo Moldavit*.

Slibný rozvoj pojišťovnictví však narušila 1. světová válka, která v této oblasti způsobila určité otřesy. Válečná léta ukázala prozíravost těch pojišťoven, které své přebytečné finanční prostředky ukládaly do nemovitostí, a nedržely je v hotovosti, která se tehdy rychle znehodnocovala.

⁵ DUCHÁČKOVÁ, Eva. *Principy pojištění a pojišťovnictví*. 3. Praha 4: Ekopress, 2009. ISBN 978-80-86929-51-4.

Díky odbornosti a strategickému jednání představitelů orientujících se v pojišťovnictví byly ale finanční prostředky klientů v průběhu války dobře chráněny. Kromě nově založených českých pojišťoven na trhu aktivně operovaly také zahraniční pojišťovny. Navzdory útlumu pojišťovnictví v období protektorátu za 2. světové války se evidovalo přes 730 subjektů podnikajících na trhu. Uvedme si jedny z nejvýznamnějších pojišťoven působících v Evropě, za Itálii *Assicurazioni Generali* a za Švýcarsko *Helvetia*.

Dekretem prezidenta Edvarda Beneše z 24. října roku 1945 došlo ke znárodnění průmyslu a služeb v Československu. Tento dokument patří mezi tzv. „*Benešovy dekrety*“ vyznačující právní předpisy psané „*v exilu za 2. světové války nebo krátce po jejím skončení*“ na území už svobodného Československa. V roce 1948 byl dalšími opatřeními zredukován počet společností na trhu a byl vytvořen jeden národní monopol, „*Československá pojišťovna* „. Ta se však v důsledku federativní změny organizace státu rozdělila na dva samostatné monopoly, „*Českou státní pojišťovnu* a „*Slovenskou státní poisťovňu*. Na konci 20. století, rok 1991, byly obnoveny předpoklady k obnovení pojistného trhu vydáním „*Zákona o pojišťovnictví*“. Účelem jeho vytvoření bylo stanovit upravit pravidla pro podnikání na trhu a regulace státního dohledu. „*V roce 1999 byl přijat zákon č. 168/1999 Sb. Ohledně pojištění o odpovědnosti za škody způsobené provozováním vozidla, který ho upravoval jako povinně smluvní*“. V důsledku vydání tohoto zákona byla likvidace „*monopolu České pojišťovny a.s.*“ jako hlavního poskytovatele „*pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem motorového vozidla*“, „*jelikož subjekty, které zažádaly o licenci na tento druh produktu a splnily všechny potřebné podmínky ho mohly od 1.1.2000 sjednávat.* (Chaloupecký, 1989)

⁶ CHALOUPECKÝ, Josef. *Dějiny pojišťovnictví v Československu*. Praha: Novinář, 1989. ISBN 80-238-8592-8.

2.1.3 Základní pojmy v oblasti pojištění a pojišťovnictví

V oblasti pojištění se vyskytuje mnoho odborných pojmů, které je důležité znát pro pochopení, jak životní pojištění funguje a proč je důležité ho v dnešní době mít.

Pojistník = „Osoba, která uzavřela s pojistitelem pojistnou smlouvu.“

Indexace = „Ujednání v pojistné smlouvě, které umožňuje upravit pojistnou částku s ohledem na růst inflace.“

Pojistná smlouva = „Smlouva o finančních službách, ve které se pojistitel zavazuje v případě vzniku nahodilé události poskytnout ve sjednaném rozsahu plnění a pojistník se zavazuje platit pojistiteli.“

Pojistná událost = „Je to nahodilá skutečnost blíže označená v pojistné smlouvě nebo ve zvláštním právním předpisu, na který se pojistná smlouva odvolává, se kterou je spojen vznik povinnosti pojistitele poskytnout pojistné plnění.“

Pojistné podmínky = „Podmínky zpracované pojišťovnou pro uzavírání pojistných smluv pro jednotlivá pojistná odvětví, pro skupiny těchto odvětví nebo pro jednotlivé typy pojištění sjednané v rámci odvětví, zejména všeobecné podmínky, zvláštní nebo doplňkové pojistné podmínky.“

Výluka = „Stanovení podmínek, za kterých nevzniká pojistiteli povinnost poskytnout pojistné plnění (například válečné události nebo zemětřesení).“⁷

Pojištěný = „Fyzická nebo právnická osoba, v jejíž prospěch byla uzavřena pojistná smlouva (může být shodná s pojistníkem).“

Pojistitel = „Je právnická osoba, která je oprávněna provozovat pojišťovací činnost.“

Pojistné = „Cena, kterou platí pojistník za poskytnutou pojistnou ochranu. Obvykle se platí v předem dohodnutých intervalech: běžné pojistné (ročně, pololetně, čtvrtletně q měsíčně), jednorázové pojistné (najednou za celou pojistnou dobu).“

Pojistná částka = „Maximální limit plnění pojišťovny dohodnutý v pojistné smlouvě nebo určený právním předpisem. Může se určit na jednu pojistnou událost, na události ve stanoveném období nebo jako maximální částka plnění během celého trvání pojištění.“

Pojistná doba = „Časové období, na které bylo pojištění sjednáno. Je ohraničená datem vzniku pojištění a datem jeho zániku. Může se dělit na pojistná období, která jsou rozhodná pro placení pojistného a pro případnou výpověď pojistné smlouvy.“

Pojistné plnění = „Peněžní nebo naturální náhrada pojišťovny při vzniku pojistné události, na základě pojistné smlouvy. Jde o pojišťovnou vypočítanou a poskytnutou hodnotu ztráty způsobené poškozením nebo o dohodnutou sumu. Takové pojistné plnění je pojišťovna povinná poskytnout

⁷ Encyklopedický slovník pojmů. Online. Česká asociace pojišťoven. 2024. Dostupné z: <https://www.cap.cz/slovníkenc>. [cit. 2024-06-22].

pojištěnému (nebo poškozenému) za pojistnou událost, která splňuje podmínky dohodnuté v pojistné smlouvě nebo podmínky zákona“

Vinkulace = „*Pojištění vázání výplaty pojistného plnění na dohodnuté podmínky, zpravidla ve prospěch věřitele pojištěného.*“⁸

2.1.4 Pojištění

Pojištění je účinný způsob pro tvorbu a rozdělování finančních rezerv k úhradě škod a potřeb, které vznikají z nahodilých událostí. V dnešní době je potřebným elementem pro náš život, díky kterému jsme chráněni a zabezpečeni proti nečekaným rizikům a událostem, které se nám mohou v průběhu celého života stát. Chráněni jsou jak fyzické, tak právnické osoby, které ho mají sjednané.

Setkávám se s názory převážně mladých lidí mezi 20-25 lety, kteří si myslí, že se jsou mladí a nic se jim stát nemůže. Opak je ale pravdou. Někdy si to ani neuvědomujeme, ale těmto rizikům jsme vystaveni každý den a nezáleží na věku, jak si milně hodně lidí myslí. Tyto rizika nás mohou ohrožovat na životě, zdraví, majetku nebo v podnikání. Nehody, přírodní katastrofy, nemoci nebo ztráta zaměstnání či podniku, to je pouze výčet některých událostí, které nám mohou způsobit finanční problémy a nestabilitu.

Abychom se právě na tyto nečekané události připravili v případě jejich nastání, stát nám poskytuje možnost sjednání pojištění. To nám v případě nečekaných událostí zajistí bezpečí a jistotu a pomůže s finančními problémy.

Pojištění se řadí mezi finanční služby trhu. Klíčovým záměrem služby je její poskytnutí za předem domluvenou peněžní částku ve smlouvě. Pojmeme pojištění můžeme chápat jako *“nástroj finanční eliminace negativních důsledků nahodilosti a můžeme jej vnímat jako prostředek k vytváření peněžních rezerv a redistribuci finančních prostředků.*“⁹ (Ducháčková, 2009 str. 31)

Subjekt má dvě možnosti, jak se finančně zaopatřit v případě nahodilé události – vlastních zdrojů nebo sjednáním pojištění. Druhým výše zmíněným přenáší odpovědnost za rizika na organizace zabývající se pojištěním. Pojištění představuje vytváření, alokace a využití pojistného fondu k pokrytí finančních potřeb pojištěných jedinců.

Potřeby se rozlišují dvojího typu, peněžně ocenitelné a abstraktní. Peněžně ocenitelné jsou potřeby tzv. konkrétní a lze je vyčíslit. Na druhé straně potřeby abstraktní nelze jednoduše vyčíslit a k ohodnocení události dochází na základě dříve sjednané výši krytí. Princip pojištění funguje na základě vytváření a rozdělování tzv. *kolektivní rezervy*, která je tvořena vklady všech účastníků

⁸ *Slovník pojmů – pojištění a finance. Online. Pojisteni.cz. 2024. Dostupné z: <https://www.pojisteni.cz/slovník-pojmu>. [cit. 2024-06-22].*

⁹ *DUCHÁČKOVÁ, Eva. Principy pojištění a pojišťovnictví. 3. Praha 4: Ekopress, 2009. ISBN 978-80-86929-51-4.*

pojištění a je vynakládána na pokrytí všech nákladů pojistné události. Smluvní pojištění má dvě podoby.

První podobou je pojištění dobrovolné smluvní. Jde o nejstarší a nejběžnější formu pojištění dle existence vztahu mezi právnickým subjektem provozujícím tuto službu a jeho klientem. Smluvní pojištění se sjednává na základě klientovy poptávky po dané službě a je na jeho svobodném rozhodnutí, u kterého subjektu si pojištění sjedná. Rozhodujícím faktorem pro klienta jsou podmínky jednotlivých pojišťoven pro jeho uzavření. Druhou podobou je smluvní povinné pojištění. Hlavním cílem je zajistit ochranu nejen klientů, ale rovněž zajistit záštitu nad třetí osobou, u které může v důsledku činů pojištěného dojít k poškození. Z tohoto hlediska to má analogickou funkci jako zákonné pojištění, které také slouží k ochraně klienta. Po kategorii smluvního pojištění se řadí se mezi něj životní pojištění, pojištění majetku a domácnosti a úrazové pojištění.

„Jedním z hlavních faktorů určujících, jak se lidé pojišťují, je jejich příjem. Nízkopříjmové domácnosti a domácnosti bez dlouhodobých finančních rezerv se pojišťují výrazně méně často, což souvisí s tím, že si to zkrátka nemohou finančně dovolit a že je pro ně pojištění nedostupné. Právě pro tuto cílovou skupinu může mít ale pojištění velké přínosy. Umožňuje totiž přenést rizika z jednotlivců na instituce, které je lépe zvládají, a zlepšovat tak finanční odolnost a celkovou finanční stabilitu domácností.“¹⁰ (Index prosperity a finančního zdraví, 2023)

2.1.4.1 Formy pojištění

Podle Ducháčkové formy pojištění *„udávají závislost výše pojistného odškodnění na výši náhodné potřeby, na výši škody. Tato závislost je předem určena v pojistných podmínkách a v pojistné smlouvě.“ (Ducháčková, 2009 str. 46)*

Každá z výše uvedených forem je důležitým prvkem pro určování výše pojistných plnění u daných druhů pojištění. Evidujeme dvě formy pojištění, obnosové a škodové.

1. Obnosové pojištění

Pojištění obnosová, jinak také *pojištění na pojistnou částku*, se využívají na krytí *abstraktních potřeb*, u kterých nelze přesně určit částku škod. Tato forma se využívá hlavně v případech *pojištění smrti, pojištění invalidity, pojištění pracovní neschopnosti, pojištění na dožití*. Jak už jsme si řekli, jiným názvem je *pojištění na pojistnou částku*. Toto označení se odvádí ze vztahu pojistné částky a pojistného plnění, kdy se v tomto případě budou rovnat. V praxi to znamená, že v případě pojistné události bude pojištěnému vyplacena plná výše pojistné částky nebo pouze v míře daného procenta z pojistné částky. Rozsah pojistného plnění není nijak prvně omezen. Jeho výše závisí pouze na sumě, kterou je pojištěný schopen a ochoten vynaložit.

¹⁰ *Pojištění. Online. Index prosperity a finančního zdraví. 2023. Dostupné z: <https://www.indexprosperity.cz/2023/pojisteni/>. [cit. 2024-04-22].*

2. Škodové pojištění

Škodové pojištění je druhou formou pojištění, ale oproti formě obnosové je závislé na výši vzniklé škody a jde o krytí *konkrétní* potřeby. Pojistná částka plnění nemůže přesáhnout výši škody. Pokud by se tom tak stalo, jednalo by se o tzv. „*pojistný podvod*“. Cílem je pomoci pojištěnému při náhradě škod, nikoli nemá vést k jeho obohacení. Podle slov Ducháčkové se dále dělí na tři formy: *ryzí zájmové pojištění, pojištění na první riziko a pojištění na plnou hodnotu*.

2.1.4.2 Dělení pojištění

Už od dávných let až do dnešních dní existuje velká škála rizik a potřeb fyzických a právnických osob, a z tohoto dle různých hledisek. Pojišťovací trh se v České republice dělí na soukromý a veřejný. Základním zákonem v oblasti pojištění je Občanský zákoník. Definuje se jako „*základní právní předpis pro definování a vedení procesů občanskoprávních vztahů*“¹¹ existuje Občanský zákoník. (Hradec, 2005 str. 41)

Od 1.1.2005 má pro tento obor veliký význam, jelikož je schopný stanovovat právní vztahy, které nejsou upraveny v samostatných zákonech. Nejdůležitější částí Občanského zákoníku je hlava číslo XV., *Pojistné smlouvy*.

1. Veřejné pojištění

Veřejné pojištění zahrnuje sociální pojištění, které je zabezpečováno státem. Stojí na odlišných základech než pojištění soukromé. Vzniká samočinně na základě právních předpisů a trvá automaticky bez ohledu na rozhodnutí jedince, a proto je každý jedinec povinen ho platit. Jeho specializace zaměřená na sociální nebezpečí a rozsah veřejného pojištění je podřízen rozhodnutí daného státu. Od soukromého pojištění se liší také tím, že není založeno na uzavření pojistné smlouvy. Při sjednání záleží na „*rizikách jeho krytí, jejich rozsahu, výši příspěvků povinně zúčastněných na SP (odvíjí se od příjmu osoby) a velikost dávek nebo jiných plnění sociální pojištění*.“¹² (Vostatek, 1996)

Mezi pojištění spadající do této oblasti patří *zdravotní a sociální pojištění, povinné ručení, pojištění profesní odpovědnosti a zákonné pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu způsobenou při pracovním úrazu a nemoci z povolání*.

2. Soukromé pojištění

Soukromé neboli komerční pojištění je poskytováno na žádost klienta pojišťovnami. Z této skutečnosti plyne, že se nejedná o pojištění povinné. Můžeme ho rozdělit na životní a neživotní pojištění.

¹¹ HRADEC, Milan; KŘIVOHLÁVEK, Václav a ZÁRYBNICKÁ, Jana. *Pojištění a pojišťovnictví. Vysoká škola finanční a správní, 2005. ISBN 80-86754-48-0.*

¹² VOSTATEK, Jaroslav. *Sociální a soukromé pojištění. Codex, 1996. ISBN 80-85963-21-3.*

*„Neživotní pojištění představuje neživé materiální věci a soubory hospodářských zvířat. Spadá pod něj pojištění majetku a domácnosti a pojištění vozidel“.*¹³

(bk,<https://theses.cz/id/67g27f/STAG97164.pdf>)

Životní pojištění je zaměřeno pouze na lidské osoby. Více informací a jeho rozdělení si zmíníme v následující kapitole „*Životní pojištění*“.

¹³ *Analýza produktů životního pojištění. Online, Bakalářská. Hradec Králové: Univerzita Hradec Králové - Katedra ekonomie, 2022. Dostupné z: <https://theses.cz/id/67g27f/STAG97164.pdf>. [cit. 2024-04-23].*

3 Životní pojištění

První myšlenkou pro vytvoření životního pojištění bylo v první řadě zabezpečení určitých finančních zdrojů pro rodinu v případě úmrtí nebo ztráty živitele rodiny. „*Nikdo z nás neví, jakého věku se dožije a s jakými nepředvídatelnými událostmi se budeme muset vypořádat.*“¹⁴ (Kolektiv autorů z České asociace pojišťoven, 2009 str.9)

Sjednání pojistné smlouvy na tento produkt je dobrovolné a závisí pouze na zájmu klienta. Pokud by klient přemýšlel nad jeho sjednáním, má možnost výběru z velké škály produktů a rozhodnout se pro ten nejlepší z hlediska jeho požadavků. Každý produkt se samozřejmě liší rozsahem pojistných podmínek, ochranou a jeho výší.

V dnešní době se často setkávám s názory lidí, kteří si mylně myslí, že pokud jsou zdraví, nic se jim stát nemůže. Pravdou ale je, že každému jednomu z nás se může nenadále něco přihodit. Je kolem nás spousta rizik, které nás mohou ohrozit na našem zdraví, majetku nebo třeba práci. Je pro to dobré se před těmito nepříznivými a neočekávanými událostmi chránit. Na to bude zaměřená tato kapitola, kde si řekneme něco málo o životním pojištění jako takovém, jeho dělení, výhody a nevýhody které s sebou nese a proč je v dnešní době důležité ho mít sjednané.

Jak už jsem výše zmínila, hodně lidí se domnívá, že to, že jsou zdraví znamená, že se jim nic stát nemůže. Naproti tomu je však také hodně jedinců, kteří se o zabezpečení své rodiny a také o to osobní zajímají už během svého aktivního života. Životní pojištění je rozsáhlým produktem. Spadá pod něj totiž celé množství dalších pojistných produktů. Mezi tři nejvíce využívané doplňkové produkty patří důchodové pojištění, pojištění pro případ dožití a pojištění pro případ smrti, o tom si však více povíme později. Životního pojištění se na území České republiky se poprvé vyskytlo na přelomu 18. a 19. století, kdy na trhu působily rakouské pojišťovny. V druhé polovině 19. století se trh rozrostl, vznikaly nové subjekty a vývoj pojišťovnictví probíhá až do dnešních dob, kdy už je produkt dostupný pro kohokoli a jeho je standardem.

Životní pojištění řadíme mezi základní druhy pojištění osob. Základní dělení je na rezervotvorné a rizikové. V historii byl jeho primární význam ve finanční ochraně pozůstalých v případě úmrtí živitele. Především se jednalo o rodinné příslušníky, kteří byli na tomto příjmu závislí. Tento význam přetrvává až do dnešních dob, ale přidaly se k němu další role jako spoření, nahrazení výpadku pravidelných příjmů pojištěného v případě změn jeho zdravotního stavu z důvodu nemoci či úrazu nebo ukončení pracovního poměru, krytí úvěru a s tím spojená rizika. Hlavní rolí životního pojištění je ochrana lidí blízkých pojištěnému před finanční nejistotou. Z tohoto důvodu lze už k základnímu

¹⁴ *Životní pojištění. Praha: Grada Publishing, 2002. ISBN 80-247-0146-4. Kolektiv autorů z České asociace pojišťoven.*

pojištění smluvit i další typy připojištění. V největší míře se jedná o připojištění vážných nemocí, invalidity, pobytu v nemocnici z důvodu úrazu a nemoci, úrazu samotného a pracovní neschopnosti.

3.1 Druhy životního pojištění

Jak už jsme si řekli, životní pojištění je klíčovou složkou ochrany před nepředvídatelnými událostmi a pomáhá nám se v případě jejich nastání finančně zvládnout náš budoucí život. V této kapitole se zaměříme na druhy, které nám tato podoba pojištění poskytuje a rozdělíme si je 5 základních typů. Každý druh životního pojištění je vhodný pro jinou skupinu jedinců. Pro lepší pochopení výhod a vlastností každého druhu byla v práci vytvořena přehledná tabulka, ve které máme přehled o tom, jaké výhody nabízí každé z pojištění.

Tabulka č. 2 - Druhy pojištění

	DRUHY POJIŠTĚNÍ				
	KP	IP	DP	FP	RP
Krytí rizik	ano	ano	ano	ano	ano
Daňová uznatelnost	ano	ano	ano	ano	-
Garantované zhodnocení	ano	-	ano	ano	-
Tvorba kapitálové hodnoty	ano	ano	ano	ano	-
Aktivní ovlivňování výnosu	-	ano	-	-	-
Flexibilita	-	ano	-	ano	-

Zdroj: (<https://www.financnivzdelavani.cz/svet-financi/pojistovnictvi/jake-jsou-zakladni-pojistne-produkty/pojisteni-osob/univerzalni-zivotni-pojisteni>)

Vysvětlivky tabulky č. 2: KP – kapitálové pojištění
 IP – investiční pojištění
 DP – důchodové pojištění
 FP – flexibilní pojištění
 RP – rizikové pojištění

3.1.1 Pojištění pro případ smrti

Jedním z hlavních typů životního pojištění je tzv. *pojištění pro případ smrti*. Další jeho dělení je na trvalé a dočasné. Pojistnou událostí je v tomto případě smrt pojištěného, pokud k této události však nedojde, pojistitel nemá povinnost vyplatit pojistné plnění klientovy. Tím pádem zaniká nárok na vyplacení finančních prostředků v den uplynutí sjednané doby pojištění. Teď už přejdeme k jednotlivým druhům. V případě smrti, dostane peněžní obnos buď rodinní příslušníci nebo obmyšlená osoba, která bude v platné smlouvě napsána. Obmyšlenou osobu si pojištěný může zvolit dle vlastního uvážení. Nejčastěji je to však manžel nebo manželka, životní partneri, děti, rodiče,

sourozenci, partneři ve firmě nebo organizace, které působí v dobročinné nebo humanitní sféře. Proč je důležité mít obmyšlenou osobu určenou ve smlouvě, i když se bude jednat o rodinu? Odpověď je jednoduchá, po vaší smrti dojde k zablokování všech vašich účtů a než proběhne dědické řízení, vaši nejbližší k nim nebudou mít přístup.

Jak správně vybrat obmyšlenou osobu? Měl by být aktuální. Nezapomínejme na to, že pokud si sjednáte pojištění mladí, nemáte ještě manželku ani děti, s největší pravděpodobností si zvolíte rodiče nebo pokud máte, tak sourozence. Až s věkem budete mít už svoji rodinu, chcete, aby peníze po ruce měly hlavně oni. Samozřejmě, nikdo po vás nechce abyste nemysleli na své rodiče, obmyšlených osob můžete mít více a každému přidělit určité procento výnosu. Celkem to však musí dát 100 % částky. Může se obmyšlenou osobou stát můj potomek? Ano, samozřejmě může, ale v případě nezletilosti dostane peníze jeho zákonný zástupce. Co se stane, pokud neuvedu žádnou obmyšlenou osobu? Pokud si ne zvolíte vy sami obmyšlenou osobu, zvolí ji za vás po vaší smrti příslušný subjekt.

A) Trvalé pojištění pro případ smrti

Trvalé pojištění pro případ smrti, častěji používané pod názvem doživotní pojištění. Trvalé pojištění může být uzavřeno pro samostatného jedince nebo větší skupinu lidí. U skupin lidí se ve většině případů jedná o zaměstnance jedné konkrétní firmy. Je velmi podobné kapitálovému pojištění, ale v určitých podmínkách se liší. Sjedná se na menší peněžní obnos, především proto, že získané finanční prostředky slouží k pokrytí nákladů spojených s úmrtím, jako je financování pohřbu, náklady spojené s dědickým řízením nebo ke splacení úvěrů a hypoték. Dalším charakteristickým rysem je sjednání na dobu neurčitou.

B) Dočasné pojištění pro případ smrti

Dočasné pojištění, známe jako termínované, je jedním ze dvou typů pojištění pro případy smrti. Jeho cílem je poskytnout zabezpečení po dobu, která je specifikována v pojistné smlouvě. Dá se sjednat na dobu trvání po určité období (například 5, 10 nebo 30 let) nebo druhou možností je sjednání do klientem zvoleného věku (například do 65 let). Právě díky tomu, že je uvedena doba jeho trvání je pro klienty cenově dostupnější oproti pojištění trvalému. Samozřejmě vše má svá pro a proti a v tomto případě je velikou nevýhodou tohoto produktu, že smluvená pojistná částka bude vyplacena pouze v případě úmrtí pojištěného. Největší a nejlepší využití tohoto typu se vyskytlo v splácení hypoték nebo krytí stavebních spoření a úvěrů. Odlišujeme několik variant dočasného pojištění, zaprvé se jedná o krytí úvěru na „*lineárně klesající pojistnou sumu*“ nebo „*na stejnou částku po celou dobu trvání pojištění*“. Nyní si vysvětlíme, k čemu slouží a co vlastně znamenají.

U pojištění s lineárně klesající pojistnou sumou se výsledná částka, jak už bylo řečeno, pohybuje lineárně směrem k 0. Každým rokem se pojistná částka pravidelně a rovnoměrně sníží o n , které označuje počet roků trvání doby pojištění ujednaných ve smlouvě. Uvedeme si příklad, klient má

pojištění sjednané na 15 let. Pojistná částka činí 1 500 000 Kč. Po použití jednoduchého výpočtu podle vzorce $1\,500\,000/15$ dojdeme ke konečné částce 100 000 Kč. Tato suma nám bude každý rok ubrána z částky, kterou bychom dostaly v případě pojistné události až klesne na bod 0. Druhým případem je sjednání pojistné částky na stejnou hodnotu po celou dobu trvání smlouvy. Pro klienta je to během jeho života větší množství peněz odevzdaných pojišťovně, ale v případě jeho úmrtí to znamená pro jeho rodinu větší zabezpečení. „*Je tvořeno kombinací pojištění životního a na krytí úvěru*“¹⁵.
(Kolektiv autorů z České asociace pojišťoven, 2009 str.38)

3.1.2 Investiční životní pojištění

Jak už název napovídá, tato kapitola se bude věnovat pojištění s možností investování. Dochází ke kombinaci pojistné ochrany a možnosti investovat na základě vámi zvolené investiční strategie. Patří pod rezervotvorné životní pojištění. Hlavním přínosem je možnost klienta se svobodně rozhodnout, kam bude své peníze chtít vkládat. Má na výběr z šesti variant – *peněžní fondy, dluhopisové fondy, akciové fondy, fondy státních cenných papírů, fondy cizích měn a fondy smíšené*.

Každý ze zmíněných fondů má jinou míru rizikovosti, odlišnou výnosnost a každý je určen pro jinou skupinu klientů. To, do jakých fondů se peníze vloží, závisí převážně na tom, jaký je váš postoj k investování. Nejčastěji se pohybujeme na rozmezí mezi konzervativismem a riskantností. Nikdo nám však bohužel není schopen zaručit, že se nám v daném období budou peníze zhodnocovat. Trh se mění každou minutou, a proto je dobré sjednat si pojistné v dlouhodobém horizontu.

Existuje několik ukazatelů a každý z nich je vhodný na jinou část smlouvy. Některé z nich se zaměřují čistě na složku investiční, jiné na složku pojistnou.

Do kategorie ukazatelů, která se věnuje investiční složce patří:

1. TER (*Total Expense Ratio*) – stanovuje celkovou nákladovost podílových fondů, do kterých se v rámci pojištění investuje.
2. TANK (*Typická Absolutní Nákladovost Konstrukce*) - „*ukazatel nákladovosti investičních produktů*“. Využívá se v produktech s dlouhodobým investováním.
3. aTANK (anualizovaný TANK) – Jedná se o upravenou verzi ukazatele TANK. Vyjadřuje procentuální snížení poplatků ročního výnosu u pravidelného investování.
4. RIP (Ryzí index pojištění) – „*Jde o relativně nově vytvořený ukazatel, který vyjadřuje poměr mezi výší přirozeného rizikového pojistného pro případ smrti a posledních úmrtnostních tabulek zveřejněných Českým statistickým úřadem.*“¹⁶(<https://www.penize.cz/investicni-zivotni-pojisteni/287667-kolik-stoji-investicni-zivotni-pojisteni-ukazatele-nakladovosti>)

¹⁵ Životní pojištění. Praha: Grada Publishing, 2002. ISBN 80-247-0146-4. Kolektiv autorů z České asociace pojišťoven.

¹⁶ Kolik stojí investiční životní pojištění. Ukazatele nákladovosti. Online. Peníze.cz. 2014. Dostupné z: <https://www.penize.cz/investicni-zivotni-pojisteni/287667-kolik-stoji-investicni-zivotni-pojisteni-ukazatele-nakladovosti>. [cit. 2024-04-22].

Další ukazatele zahrnují obě složky investičního pojištění:

1. PER (*Product Expense Ratio*) – slouží k zhodnocení produktu a určuje, velikost pojistné částky, která bude použita na financování krytí správních nákladů.
2. WABEKE – Značí průměrnou roční nákladovost investičního životního pojištění. Je závislý na délce pojistné doby, výši pojistného, na parametrech produktu a investičním výnosu.
3. RiY (*Reduction in yield*) – nebere v potaz pojistnou složku produktu, všechny vznikající poplatky ztvárňuje jedním procentem. Jeho nedostatkem je ovlivnění některými ze složek nákladů, které jsou součástí rizikové složky pojistného, a to může vést k zavádějícím výsledkům.
4. Ongoing charge – vyjadřuje velikost všech nákladů v investičním životním pojištění ve vztahu k průměrnému obhospodařovanému majetku ve fondu.

3.1.3 Flexibilní životní pojištění

Flexibilní (univerzální) životní pojištění zahrnuje pojištění pro případ smrti a tvorbu kapitálové hodnoty pojištění s minimálním garantovaným zhodnocením. V případě této formy pojistky má klient volnou ruku ohledně rozdělení svých finančních prostředků, které může i v průběhu plnění měnit, mezi pojistnou ochranou a zhodnocením finančních prostředků v závislosti na volbě výše pojistné částky a výše pojistného. Výhodami flexibilního pojištění jsou jistota pojistné částky v případě smrti, flexibilita v změně rozsahu a nastavení pojištění, daňová uznatelnost zaplaceného pojistného, možnost vkládat finanční prostředky i během trvání smlouvy. Dvě hlavní nevýhody – nejistá výše vyplácené částky v případě dožití a neovlivnitelnost tvorby kapitálové hodnoty pojištění. Toto pojištění je vhodný pro klienty, kteří se chtějí zaměřit na stálé, dlouhodobé a garantované zhodnocování finančních prostředků, zabezpečení své rodiny v případě jejich úmrtí a svobodně rozhodovat o svých finančních možnostech.

3.1.4 Rizikové životní pojištění

Jedná se o pojištění bez spořicí nebo investiční složky. V rizikovém pojištění je zahrnuto pojištění pro případ smrti. Pokud se pojistná smlouva ukončí dřív, než dojde k jejímu naplnění, klient nemá právo na pojistnou částku, která ve smlouvě byla obsažena. Zmíníme si tři hlavní výhody, první z nich je zaručené vyplacení pojistné částky v případě smrti pojištěného. Další je sjednání pojištění na dobu 1 roku a poslední možnost výběru sjednání pevné nebo klesající pojistné částky. „*Tento typ pojištění nesplňuje podmínky pro daňovou uznatelnost podle zákona 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.*“¹⁷ (*Finanční vzdělávání, 2021*)

¹⁷ RIZIKOVÉ ŽIVOTNÍ POJIŠTĚNÍ. Online. Finanční vzdělávání. 2021. Dostupné z: <https://www.financnivzdelavani.cz/svet-financi/pojistovnictvi/jake-jsou-zakladni-pojistne-produkty/pojisteni-osob/rizikove-zivotni-pojisteni>. [cit. 2024-06-23].

3.1.5 Důchodové životní pojištění

Důchodové pojištění zahrnuje životní pojištění, kdy je pojistné plnění vypláceno jako doživotní penze, penze na dobu určitou nebo jednorázová platba. Sjednaná pojistná částka zahrnuje garantovanou hodnotu zhodnocení. Tato forma je vhodná pro jedince, kteří se chtějí zabezpečit na dobu jejich důchodu, jelikož v tomto období dochází k poklesu příjmů ze zaměstnání. Tento typ v dnešní době figuruje na trhu už jako samostatný produkt, pod názvem penzijní pojištění. Proto pokud si chcete udržet svůj standartní životní styl, na který jste zvyklý, je to pro vás ta správná volba.

3.2 Připojištění

Definice připojištění zní: *“Rozšíření základního pojištění o další rizika nebo místní platnost pojištění.”*

¹⁸(<https://www.pojisteni.cz/slovník-pojmu>)

U většiny typů životního pojištění se lze na dodatečně připojistit na další rizika. Připojištění nemůže existovat samo o sobě, musí být sjednáno k jednomu ze základních druhů pojištění. Klient si rizika, na které chce připojistit, vybírá dle vlastního uvážení a dle svých potřeb. Mezi nejčastější z nich patří invalidita, vážná onemocnění (rakovina), úraz nebo smrt. Na obrázku níže máme zobrazeno fungování připojištění.

Obrázek 1 – složení životního pojištění s připojištěním

		PŘIPOJIŠTĚNÍ		
		+		
PŘIPOJIŠTĚNÍ	+	HLAVNÍ POJIŠTĚNÍ	+	PŘIPOJIŠTĚNÍ
		+		
		PŘIPOJIŠTĚNÍ		

Na obrázku č. 1 vidíme, jak funguje hlavní pojištění s připojištěním. K jednomu hlavnímu pojištění lze sjednat několik připojištění.

Zdroj: vlastní zpracování

¹⁸ *Slovník pojmů – pojištění a finance*. Online. Pojisteni.cz. 2024. Dostupné z: <https://www.pojisteni.cz/slovník-pojmu>. [cit. 2024-04-22].

3.3 Podpojištění

Podpojištění je „stav, kdy pojistná částka v pojistné smlouvě je nižší než pojistná hodnota pojištěného majetku.“¹⁹(Pojisteni.cz, 2024)

V praxi to může vypadat následovně – pokud si pojišťujete svoje auto na 1 milion korun, ale jeho reálná hodnota je 3 miliony. V případě pojistné události, například dopravní nehody, Vám bude vyplacena pouze ta pojistná částka, která je sjednána a zbytek z důvodu právě podpojištění pojišťovna nevyplatí.

3.4 Výluky v životním pojištění

V krátkosti se řekneme něco o výlukách životního pojištění, které patří mezi ty nejběžnější.

Používáním výluk se pojišťovny brání pojistným podvodům a využívají je k vyloučení rizik, která z důležitých důvodů nechťejí krýt. Životní pojistky mohou mít výluky pro určité události, jako je vojenský konflikt, sebevražda v prvních letech pojištění nebo smrt trestným činem. Další výjimky mohou být stanoveny na základě osobního zdravotního stavu klienta a jsou uvedeny přímo ve smlouvě. Dále mohou pojišťovací subjekty vylučovat z ostatních připojištění duševní nemoci, rizika jim známá před sjednáním smlouvy – mezi nejčastější výjimky patří problémy s koleny, kotníky nebo zády. Další výluky se stahují na profesionální sportovce nebo život ohrožujících činností jako je horolezectví, potápění nebo různá bojová umění – MMA, box. Výluky však nejsou překážka, pokud by klient chtěl pojistit na něco, co mu pojišťovna vyloučila, je možné za určité navýšení poplatku na danou oblast přesto pojistit.

3.5 Důvody sjednání životního pojištění

Životní pojištění je důležitým prostředkem při tvorbě finančního plánování, který nabízí mnoho výhod a využití jednotlivcům a jejich rodinám. V této kapitole se budeme zabývat důvody, proč je důležité mít sjednané životní pojištění a jaké výhody pro jedince a jejich rodiny z toho plynou. Životní pojištění nabízí širokou škálu výhod, které lze uplatnit na základě různých životních situací a cílů jednotlivce, od finančního zabezpečení rodiny pro případ nenadálých událostí až po investice a plánování budoucnosti.

A) Finanční ochrana

Cílem životního pojištění je poskytnout finanční ochranu pojištěnému při nenadálých událostech, kdy jako první a nejhlavnější je pojištění pro případ smrti. V jejím případě je pojistné plnění vyplaceno rodině nebo obmyšlené osobě a je nejčastěji používána na výdaje spojené s pohřbem nebo

¹⁹ Slovník pojmů – pojištění a finance. Online. Pojisteni.cz. 2024. Dostupné z: <https://www.pojisteni.cz/slovník-pojmu>. [cit. 2024-04-22].

k financování rodinných výdajů pozůstalých. Dále se používá jako ochrana proti zadlužení, kdy se pojistka využije na splacení dluhů jako jsou hypotéka, ostatní půjčky nebo další finanční závazky – výživné na děti. Posledním zmíněným bude zajištění podnikání v případě smrti. V tom případě budou finanční prostředky akumulovány na pokrytí všech nákladů na chod firmy nebo na vyplacení podílů vlastníkům v případě likvidace.

B) Investiční možnosti

Dalším důvodem pro sjednání životního pojištění jsou investiční složky. Nelze jednoznačně říct, jaké investiční možnosti pojištění nabízí, liší se v závislosti na jeho typu a subjektu. Investiční fondy mají odlišnou míru rizikovosti a předpokládaný výnos peněžních prostředků. Tomu, jak si finanční prostředky bude chtít pojištěný rozložit se odborným termínem říká *alokační poměr* – v průběhu pojistné doby může měnit.

Do jakých fondů lze investovat? V práci je vybráno pár z nich, které jsou nejvíce používanými jako fondy od „Consequ (*Conseq Active Invest Dynamické / Vyvážené portfolio, Amundi Multi Asset Real Return, Komoditní fond, Amundi Global Equity*).“ ²⁰(<https://www.kbpojistovna.cz/cs/investicni-zivotni-pojisteni-vital-invest>)

C) Daňové výhody

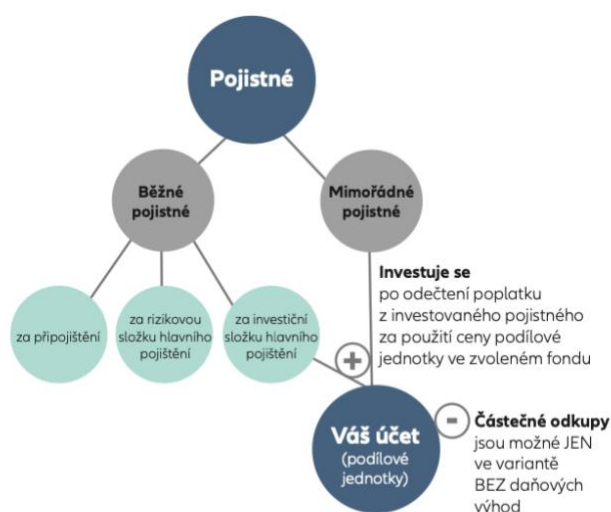
Na území České republiky obecně platí, že pokud si poplatník platí pojistné sám, může si ho odečíst od základu daně ve stanovené výši 24 000 Kč. V případě, že ho za něj platí zaměstnavatel, zaměstnanec nemá právo si ho dát do jeho zdanitelných nákladů.

Ve výše zmíněných druzích životní pojištění je jeden, který má oproti ostatním něco navíc. Je jím investiční pojištění, které obsahuje dvě složky – složka na krytí pojistných rizik (invalidita, úraz, smrt atd.) a složka spořicí sloužící k zhodnocování našich přebytečných úspor. Všechny podmínky musí být splněny současně.

²⁰ Investiční životní pojištění – aktuální nabídka fondů. Online. KB Pojišťovna. 2024. Dostupné z: <https://www.kbpojistovna.cz/cs/investicni-zivotni-pojisteni-vital-invest>. [cit. 2024-04-22].

Následující obrázek zachycuje fungování investiční složky:

Obrázek 2 – Investiční složka

Zdroj: <https://www.allianz.cz/content/dam/onemarketing/cee/azcz/dokumenty-a-formulare/zivot/210331-zivot-SMLUVNI-DOKUMENTACE-v7.pdf>

Jaké jsou podmínky splnění pro slevu na dani:

- Životní pojištění musí být uzavřeno alespoň na 5 let.
- Pevně stanovená částka, u pojistné doby 5 až 15 let se jedná o minimální částku 40 000 Kč, u doby nad 15 let je tato suma 70 000 Kč.
- Ten, kdo chce úlevu na dani uplatnit musí být zároveň pojištěným.
- Musí být sjednáváno pro případ dožití nebo smrti a dožití a bez možnosti předběžného výběru.

„Daňová úleva je platná pouze pro smlouvy, ve kterých je ujednána výplata pojistného plnění za podmíněk: minimálně po 60 měsících od jejího uzavření a zároveň může být vyplacena nejdříve v kalendářním roce, kdy klient dosáhne věku 60 let.“²¹ (Kolektiv autorů z České asociace pojišťoven, 2009 str. 60)

3.6 Zánik pojištění

V poslední kapitole mé bakalářské práce se budeme zabývat zánikem pojištění a situacemi, v kterých ukončení nastává a jaké z toho plynout následné důsledky pro klienta. K zániku může dojít hned několika způsoby – „*uplynutím doby, na kterou bylo sjednáno, smrtí pojištěného, nezaplacením pojistného ve stanovené výši, výpovědí smlouvy jedním ze subjektů figurující v ní do dvou měsíců od*

²¹ Životní pojištění. Praha: Grada Publishing, 2002. ISBN 80-247-0146-4. Kolektiv autorů z České asociace pojišťoven.

uzavření smlouvy, výpovědi pojistníka v průběhu trvání pojistné doby, dohodou mezi dvěma stranami a odstoupením pojistitele od smlouvy. V souvislosti se zánikem se používá termín odkupné, jehož definice podle autorů České asociace pojišťoven zní, je to rezerva vypočtená pojistně matematickými metodami k datu zániku pojištění“²². (Kolektiv autorů z České asociace pojišťoven, 2009 str. 35)

Pokud bychom vzali v potaz investiční pojištění, jakožto jednoho ze zástupců rezervotvorných pojištění, v takovém případě má pojistník ze zákona pravomoc odstoupit od smlouvy a zažádat o zrušení pojištění s výplatou právě odkupného. Odstoupení je možná pouze za určitých předpokladů.

²² *Životní pojištění. Praha: Grada Publishing, 2002. ISBN 80-247-0146-4. Kolektiv autorů z České asociace pojišťoven.*

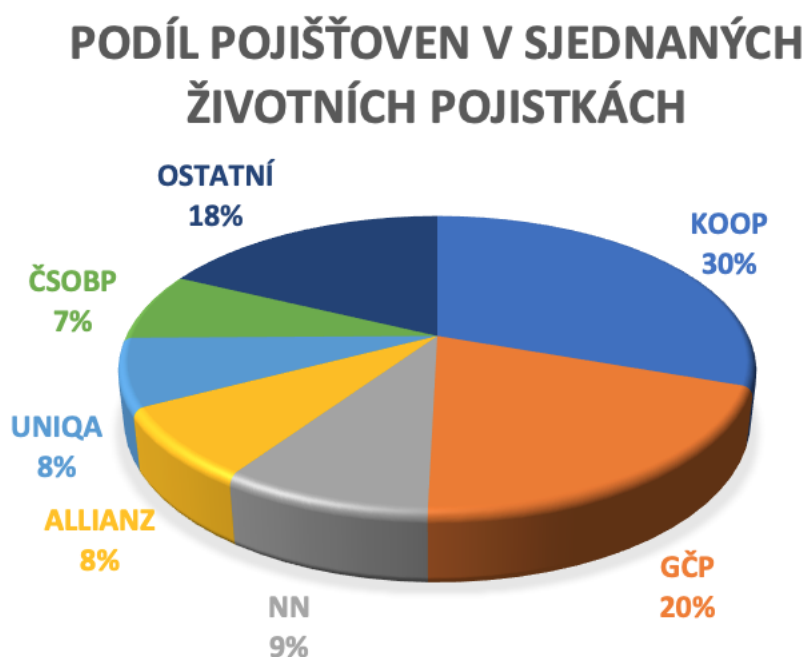
PRAKTICKÁ ČÁST

4 Životní pojištění v praxi

Práce se v praktické části zaměří na analýzu potřeb fiktivního klienta a následnou modelaci životního pojištění. Analýzu provedeme u čtyř pojišťovacích subjektů, Klenot pojišťovna, pojišťovna Bezpečný život, pojišťovna Bezpečná Budoucnost a pojišťovna Ochrana PLUS. Každý klient má své specifické životní situace a potřeby, které ovlivňují jejich rozhodnutí ohledně životního pojištění. Na základě těchto individuálních potřeb budeme zkoumat vhodné možnosti životního pojištění a navrhnout případné doporučení pro klienta.

Na českém trhu působí 22 pojišťovacích subjektů: Allianz, Generali, Kooperativa, UNIQA, ČPP, ČSOB pojišťovna, Česká podnikatelská pojišťovna, NN MetLife, BNP Paribas Cardif, Direct, Komerční pojišťovna, Slavia, Colonnade, ERV Evropská pojišťovna, Maxima, Hasičská vzájemná pojišťovna, Simplea, SV, HDI, D.A.S. právní ochrana (Ergo), Youplus a Halali.

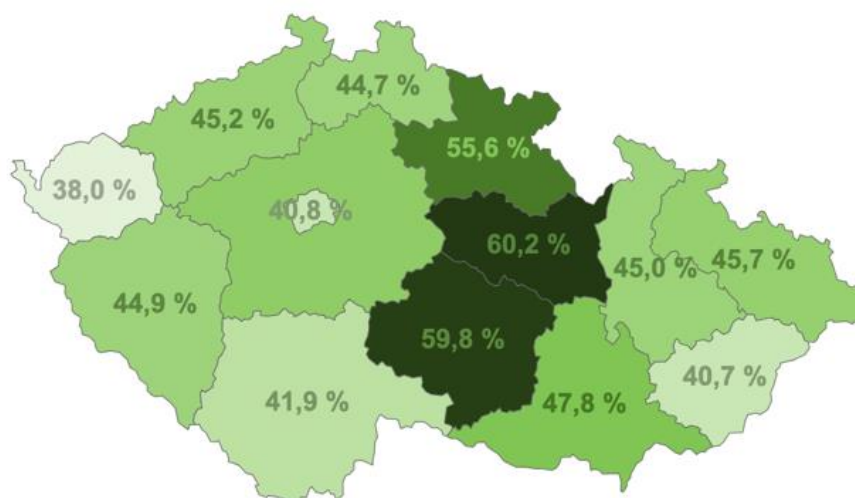
Graf 1 – Podíl pojišťoven a rozložení poskytnutí ŽP

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 1 nám zobrazuje podíl pojišťoven v sjednaných životních pojistkách v roce 2023. Z grafu je patrné, že mezi tři nejvíce využívané subjekty v České republice patří Kooperativa pojišťovna, Generali česká pojišťovna a NN Group.

Obrázek 3 – Procentuální pojištěnost v ČR za rok 2023

Zdroj: <https://www.indexprosperity.cz/2023/pojisteni/>

Mapka na obrázku 3 nám zobrazuje míru pojištěnosti obyvatel v České republice životního pojištění v 14 krajích České republiky. Nejvyšší zastoupení má v Pardubickém kraji a na Vysočině, kde se pojištěnost pohybuje okolo 60 %. Naopak nejmenších hodnot dosahují kraje Karlovarský, Zlínský a Praha. Nejvyšší a nejnižší průměrná hodnota je rozdílem až 20 %.

4.1 Výběr vhodného pojištění pro fiktivního klienta

Výběr vhodného pojištění pro klienta záleží vždy na jeho požadavcích. Každý klient je jiný, má jiné záliby či jinou anamnézu v rodině. Co všechny klienty při výběru spojuje je měsíční částka, kterou za pojistnou smlouvu budou měsíčně odvádět. Hlavním faktorem ovlivňujícím výši měsíčního pojištění je věk klienta. Se zvyšujícím se věkem výše pojistného roste z důvodu většího výskytu zdravotních problémů a nemocí a vyšší riziko úmrtí. Tyto dva důvody jsou pro pojišťovny rizikem, a proto se chrání vyšší sazbou za pojistné. To v praxi znamená, čím dříve si jedinec sjedná, tím nižší bude jeho měsíční splatná částka, viz tabulce níže.

Tabulka 3 – Výše měsíčního pojistného za rok 2023

Vstupní věk	Měsíční pojistné modelového pojištění
30 let	1090 Kč
35 let	1348 Kč
40 let	1670 Kč
45 let	2160 Kč
50 let	2850 Kč
55 let	3630 Kč

Zdroj: <https://www.allianz.cz/content/dam/onemarketing/cee/azcz/dokumenty-a-formulare/povinne-zverejnovane-informace/vyrocní-zpravy/VzAllianzPojistovna2022-CZ-vyroky.pdf>

V tabulce je zobrazen věk při začátku platnosti pojištění a odpovídající měsíční částka. Čím mladší je klient při vstupu do pojištění, tím nižší měsíční částka je obvykle požadována, protože mladší klienti mají obvykle nižší riziko úmrtí a pojišťovna má více času na akumulaci hodnoty pojistného. Naopak, čím starší je klient při vstupu do pojištění, tím vyšší měsíční částka je obvykle vyžadována, aby kompenzovala vyšší riziko úmrtí a kratší dobu trvání pojištění.

4.2 Vzorový příklad

1) Popis fiktivního klienta

Roman X je 25letý student Masarykovy univerzity v Brně. Studuje 5. ročník oboru Finance s vybranou specializací Finanční řízení, účetnictví a daně na Ekonomicko-správní fakultě. Ke studiu také pracuje jako barman v baru v centru Brna. Jeho hrubý příjem činí 25 000. Platí nájem ve výši 12 000 Kč se všemi poplatky. Chce si zajistit finanční ochranu v případě neočekávaných událostí. Hledá životní pojištění, které by mu poskytlo finanční stabilitu a ochranu pro jeho rodinu v budoucnosti. Může se rozhodnout pro nižší pojistné s plánem na budoucnost.

Další důležitými informacemi pro dobře nastavené životní pojištění:

- Rodinný stav: svobodný
- Výška: 188 cm
- Váha: 86 kg

- Kuřák: ne
- Sport: volejbal (rekreačně)
- Rodinná anamnéza: žádné závažné onemocnění

2) Zjištění jeho potřeb a možností

Obecně se na životní pojištění doporučuje alokovat mezi 5 až 10 % z měsíčního platu, aby byl pojištěný v případě pojistné události řádně pojištěn. Bohužel často dochází k podpojištění osob. V ideálním případě by tedy Roman měl na životní pojištění spořit 2 500 Kč měsíčně. Po konzultaci se však rozhodl měsíční sumu o něco málo snížit, a to na její maximální hodnotu 2200 Kč, což přepočtem na procenta činí 8,6275 % jeho platu a spadá pod doporučená procenta pojišťovny. V momentálním životním období je pro Romana důležité mít více zabezpečené krátkodobé i dlouhodobé nemoci.

3) Modelace životního pojištění

Roman pracuje jako barman, tudíž spadá do pracovní skupiny 2. Náš klient hraje volejbal pouze na rekreační úrovni, tudíž spadá do 1. rizikové skupiny. Pojištění nastavíme na 40 let do pojistného věku 65 let. U všech pojišťoven jsou zvolené stejné pojistné částky, které budou následně popsány. Smrt je v případě pojišťovny Klenot nastavena na 10 000 Kč, její navýšení nebylo možné a automaticky je v pojištění připojeno riziko smrti dopravní nehodou. V ostatních 3 pojišťovnách jsme si částku nastavili na 30 000 Kč z důvodu mladého věku pojištěného, pro kterého je v současné situaci přednější být pojištěn na

V případě invalidity I. stupně dostane pojištěný maximální částku 1 000 000 Kč, v případě invalidity II. stupně 2 500 000 Kč a v případě III. stupně až 4 000 000 Kč, jelikož se jedná o nejvyšší možný stupeň invalidity a v takovém případě se částky pojistného plnění sčítají. U trvalých následků jsme pojistnou částku nastavili celkově na 2 000 000 Kč, 1 000 000 Kč na krytí od 0,1 % a 1 000 000 Kč na krytí od 10 %. Pro případ závažných nemocí je pojistná částka 500 000 Kč. Hospitalizaci se počítá od 1. půlnoci strávené v nemocnici v důsledku úrazu nebo nemoci, přičemž pojistná částka je nastavená na 500 Kč. V případě pracovní neschopnosti je denní odškodné pojištěného nastaveno také na 500 Kč. Toto komplexní řešení zajišťuje pojištěnému finanční podporu v nepříznivých situacích.

Z důvodu právních ochrany pojišťovacích subjektů a zamezení vzniku možného poškození jména budou v bakalářské práci použity smyšlené názvy společností. K jednotlivým kalkulacím byly použity kalkulačky jednotlivých pojišťoven, které jsou anonymizované.

A) Klenot pojišťovna

Tabulka č. 4 – Modelace pojištění u Klenot pojišťovna

PŘEDMĚT	POJISTNÁ ČÁSTKA	MĚSÍČNĚ
Smrt	10 000 Kč	30 Kč
Smrt - následek dopravní nehody	500 000 Kč	0 Kč
Invalidita III. stupně	2 000 000 Kč	318 Kč
Invalidita II. a III. stupně	2 500 000 Kč	544 Kč
Invalidita I., II. a III. stupně	1 000 000 Kč	219 Kč
Trvalé následky od 0,1 %	1 000 000 Kč	135 Kč
Trvalé následky od 10 %	1 000 000 Kč	71 Kč
Závažná onemocnění	500 000 Kč	216 Kč
Hospitalizace úrazem od 1. půlnoci	500 Kč	99 Kč
Denní odškodné 29+	500 Kč	207 Kč
Denní odškodné 28-	500 Kč	116 Kč
Pracovní neschopnost 15+	500 Kč	517 Kč
CELKEM		2 472 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Celková měsíční částka vychází na 2 448 Kč.

B) Pojišťovna Bezpečný život

Tabulka č. 5 – Modelace pojištění u Bezpečný život

PŘEDMĚT	POJISTNÁ ČÁSTKA	MĚSÍČNĚ
Smrt	30 000 Kč	7 Kč
Invalidita III. stupně	2 000 000 Kč	338 Kč
Invalidita II. a III. stupně	2 500 000 Kč	517 Kč
Invalidita I., II. a III. stupně	1 000 000 Kč	372 Kč
Trvalé následky od 0,1 %	1 000 000 Kč	139 Kč
Trvalé následky od 10 %	1 000 000 Kč	51 Kč
Závažná onemocnění	500 000 Kč	285 Kč
Hospitalizace úrazem od 1. půlnoci	500 Kč	9 Kč
Doplňkové pojištění denního odškodného za dobu léčení úrazu	500 Kč	161 Kč
Denní odškodné pracovní neschopnosti nemocí od 29. dne	500 Kč	202 Kč
Doplňkové pojištění hospitalizace	500 Kč	65 Kč
CELKEM		2 146 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Celková měsíční částka vychází na 2 146 Kč.

C) Bezpečná Budoucnost

Tabulka č. 6 – Modelace pojištění u Bezpečná Budoucnost

PŘEDMĚT	POJISTNÁ ČÁSTKA	MĚSÍČNĚ
Smrt	30 000 Kč	5 Kč
Invalidita I. stupně	1 000 000 Kč	979 Kč
Invalidita II. stupně	2 500 000 Kč	
Invalidita III. stupně	4 000 000 Kč	
Trvalé následky od 0,1 %	1 000 000 Kč	489 Kč
Trvalé následky od 10 %	1 000 000 Kč	77 Kč
Závažná onemocnění	500 000 Kč	224 Kč
Hospitalizace úrazem od 1. půlnoci	500 Kč	54 Kč
Denní odškodné pracovní neschopnosti nemocí od 29. dne	500 Kč	256 Kč
Denní odškodné pracovní neschopnosti úrazem od 29. dne	500 Kč	66 Kč
CELKEM		2 150 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Celková měsíční částka vychází na 2 150 Kč.

D) Pojišťovna Ochrana PLUS

Tabulka č. 7 – Modelace pojištění u Ochrana PLUS

PŘEDMĚT	POJISTNÁ ČÁSTKA	MĚSÍČNĚ
Smrt	30 000 Kč	4 Kč
Invalidita I. stupně	1 000 000 Kč	108 Kč
Invalidita II. stupně	2 000 000 Kč	72 Kč
Invalidita III. stupně	2 500 000 Kč	200 Kč
Trvalé následky od 0,1 %	1 000 000 Kč	256 Kč
Trvalé následky od 10 %	1 000 000 Kč	160 Kč
Závažná onemocnění	500 000 Kč	156 Kč
Hospitalizace úrazem od 1. půlnoci	500 Kč	48 Kč
Pracovní neschopnosti od 29. dne	500 Kč	248 Kč
Denní odškodné úrazu od 3 dnů	500 Kč	480 Kč
CELKEM		2 165 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Celková měsíční částka vychází na 2 165 Kč.

4) Porovnání

Náš fiktivní klient Roman se rozhoduje na základě několika kritérií – ceny měsíčního pojištění, poplatků spojené s pojištěním, rozsahu krytí, smluvních podmínky a podstatou roli pro něj hraje také pověst pojišťovny.

Prvním rozhodujícím faktorem pro Romana je cena. Jeho požadavkem byla maximální částka 2 200 Kč. Této podmínky dosáhli pojišťovny Bezpečný život, Bezpečná budoucnost a Ochrana PLUS. Pro Romana je důležité mít pojištěné trvalé úrazy a pracovní neschopnost z důvodu práce za barem. Pro lepší orientaci byly v práci vytvořeny dvě tabulky s jednotlivými částkami za zmíněné předměty u zbylých tří pojišťoven.

Tabulka č. 8 – Trvalé následky

TRVALÉ NÁSLEDKY	0,1%	10%
Bezpečný život	139 Kč	51 Kč
Bezpečná Budoucnost	489 Kč	77 Kč
Ochrana PLUS	256 Kč	160 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Nejlevnější pojistné částky na pokrytí trvalých následků má pojišťovna Bezpečný život, jejíž suma vychází o více než dvakrát menší než u dalších pojišťoven.

Tabulka č. 9 – Pracovní neschopnost

PRACOVNÍ NESCHOPNOST	ČÁSTKA	DEN	N/Ú
Bezpečný život	202 Kč	29.	N
Bezpečná Budoucnost	256 Kč	29.	N
	66 Kč	29.	Ú
Ochrana PLUS	248 Kč	29.	N+Ú

Zdroj: vlastní zpracování

Pracovní neschopnost se dá pojistit z důvodu úrazu, nemoci nebo úrazu a nemoci dohromady. Z tabulky můžeme vyčíst, že pojišťovna Bezpečný život má pracovní neschopnost krytou pouze způsobenou nemocí, Bezpečná budoucnost má krytí rozdělené do dvou samostatných předmětů a pojišťovna Ochrana PLUS oba předměty kryje v rámci jednoho.

Cenově nejvýhodnější nabídku nabízí zabezpečení u pojišťovny Bezpečný život. Roman však tuto nabídku zavrhl kvůli omezenému krytí pracovní neschopnosti, které se vztahuje pouze na nemoci. Nicméně on hledá pojištění, v kterém bude v případě vzniku pojistné události zabezpečen a kryt i v důsledku úrazu.

Druhým rozhodujícím faktorem jsou pro Romana poplatky spojené s vznikem pojištěním a jeho následným vedením.

Tabulka č. 10 – Poplatky u pojišťovny Bezpečná Budoucnost

POPIS POPLATKU	BB
Poplatek za změnu zákl. údajů	0 Kč
Poplatek za změnu technických parametrů pojištění	50 Kč
Obnovení placení pojistného	0 Kč
Poplatek za první změnu alokačního poměru	0 Kč
Poplatek za další změnu alokačního poměru	50 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka č. 11 – Poplatky u pojišťovny Ochrana PLUS

POPIS POPLATKU	Ochrana PLUS
Poplatek za změnu zákl. údajů	0 Kč
Poplatek za změnu technických parametrů pojištění	0 Kč
Poplatek za přerušení placení	150 Kč
Poplatek za první změnu alokačního poměru	0 Kč
Poplatek za další změnu alokačního poměru	50 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

V obou tabulkách výše se nachází pět popisů poplatků. U pojišťovny Bezpečná Budoucnost činí poplatek 50 Kč za změnu technických parametrů pojištění a za druhou a další změnu alokačního poměru. Pojišťovna Ochrana PLUS si nárokuje poplatek za přerušení placení pojistného za 150 Kč a poplatek za druhou a další změnu alokačního poměru ve výši 50 Kč. Bezpečná Budoucnost nabízí službu obnovení placení pojistného bez jakýchkoliv poplatků.

Cílem praktické části bylo srovnání nabídek životního pojištění a doporučení nejlepší varianty pro Romana. Po porovnání všech důležitých faktorů se Roman rozhodl pro pojišťovnu Bezpečná Budoucnost. Splňuje jeho požadavek maximální ceny pojistného, kterou nastavil na 2 200 Kč. U vybrané společnosti mu pojistné za měsíční platbu vychází na 2 150 Kč. Další z jeho požadavků bylo krytí pracovní neschopnost nemocí i úrazem a posledním rozhodujícím faktorem byly poplatky služeb. V porovnání poplatků ho více zaujala služba obnovení placení pojistného u Bezpečné Budoucnosti.

4.2.1 Popis předmětů pojištění

- *Smrt* – Stav, kdy pojištěná osoba zemře v průběhu pojistné doby.
- *Invalidita* – Stav, kdy jedinec není schopen vykonávat svoji běžnou pracovní povinnost a dochází tak k poklesu jeho příjmů. K uznání invalidity dochází zpravidla po roce trvání

zdravotních problémů na základě časového testu a osoba, která o invalidní důchod žádá nesmí být osoba starší 65 let.

Rozlišují se tři typy invalidity:

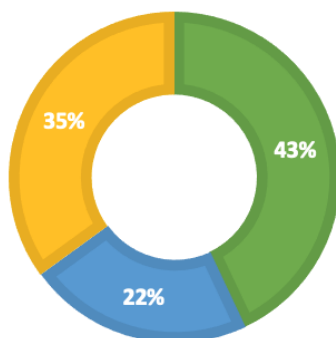
1. *Invalidita I. stupně* – U tohoto stupně došlo k poklesu pracovní schopnosti mezi nejméně o 35 a nejvýše o 49 %. Pro stanovení jeho výše se využívá procentní sazba 0,5 % výpočtového základu.
2. *Invalidita II. stupně* – Snížení pracovní schopnosti o 50 až 69 %. Pro stanovení jeho výše se využívá procentní sazba 0,75 % výpočtového základu.
3. *Invalidita III. stupně* – Pokles pracovní neschopnosti o více než 70 %. Pro stanovení jeho výše se využívá procentní sazba 1,5 % výpočtového základu.

Níže na grafu vidíme procentuální zastoupení každého stupně invalidity v České republice. Data se vztahují k roku 2022.

Graf 2 - Poměr jednotlivých stupňů invalidity

POMĚR JEDNOTLIVÝCH STUPŇŮ INVALIDITY

■ I. stupeň ■ II. stupeň ■ III. stupeň

Zdroj: <https://data.cssz.cz/web/otevrena-data/-/invalidita> (vlastní zpracování)

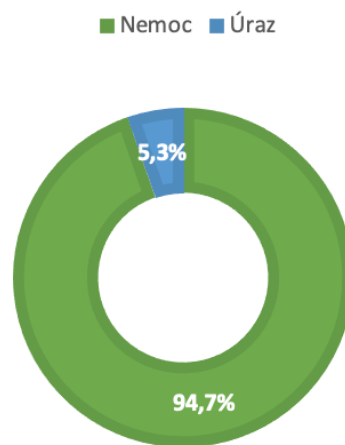
Tento graf ukazuje, že skoro polovinu tvoří osoby s I. stupněm invalidity, a naopak nejnižší zastoupení mají osoby s II. stupněm.

- *Trvalé následky* – Jedná se o dlouhodobé následky úrazu nebo nemoci, které přetrvávají odpovídající dobu léčby. K tomu, aby byly následky klasifikovány jako trvalé, musí potíže přetrvávat minimální dobu 1 roku po vzniku úrazu.
- *Závažná onemocnění* – Mezi závažná onemocnění patří rakovina, srdeční infarkt, mrtvice, diabetes nebo roztroušená skleróza.

- *Hospitalizace* – Hospitalizací se rozumí situace, kdy je nutné osobu přijmout do zdravotnického zařízení z důvodu lékařského vyšetření nebo chirurgického zákroku a tato situace vyžaduje, aby pacient zůstal minimálně na jednu noc v nemocnici.
- *Pracovní neschopnost* – Rozlišuje se úrazem a nemocí. Pojišťovna klientovi vyplatí sjednanou denní dávku za dobu pracovní neschopnosti vynásobenou počtem dní, kdy v ní byl. Výplata se sjednává podle karenční doby, která může být od 15., 29. nebo 62. dne podle dané pojišťovny.

Graf 3 – Poměr pracovní neschopnosti způsobené nemocí a úrazem

PRACOVNÍ NESCHOPNOST

Zdroj: vlastní zpracování(<https://www.czso.cz/csu/czso/pracovni-neschopnost-pro-nemoc-a-uraz-v-ceske-republice-1-pololeti-2023>)

Graf zobrazuje procentuální podíl mezi pracovní neschopností způsobenou nemocí a úrazem. Je zde markantní rozdíl zastoupení, pracovní neschopnost z důvodu nemoci tvoří 94,7 % celku a pouze 5,3 % je zapříčiněn úrazem. Tento rozdíl může být zapříčiněn častější zdravotní problémy jako jsou virová onemocnění nebo chronické nemoci.

4.2.2 Plnění jednotlivých předmětů pojištění u pojišťoven

Tato kapitola naváže na kapitolu předchozí Popis předmětů pojištění. V zmíněné kapitole jsme si definovali předměty pojištění a jejich definice. Následující kapitola nám dá bližší pohled na to, jak si v praxi stojí při plnění daného předmětu pojištění jednotlivé společnosti.

Plnění předmětů pojištění je důležitou aspektem pro fungování pojišťoven. To spočívá ve vyplácení pojistného plnění po vzniku pojistné události, na kterou se smlouva vztahuje. K tomu, aby mohlo dojít k plnění pojistné události je zapotřebí řádné splnění předchozích kroků, počínaje nahlášením vzniklé události, posouzením reálného stavu a pravdivosti pojišťovnou nebo jiným subjektem, až po vyřízení

dané věci. Každý pojišťovací subjekt má stanoveny odlišné podmínky pro předmět pojištění, jak k danému předmětu došlo a jeho následného plnění.

V práci si to ukážeme na čtyřech předmětech: pojištění smrti, invalidita, trvalé následky a výluky v pojištění.

Vysvětlivky k tabulkám č. 6–9

- Zelená – plní bez omezení
- Žlutá – plní, ale s určitým omezením
- Červená – neplní

1. Pojištění smrti

Tabulka č. 12 – Plnění u předmětu pojištění smrti

	Klenot	Bezpečný život	Bezpečná budoucnost	Ochrana PLUS
Čekací doba na vyplacení				
Návykové látky				
Rizikové sporty				
Sebevražda				

V tabulce č. 6 jsou vybrány čtyři kritéria – čekací dobu, návykové látky, rizikové sporty a sebevraždu. Pojišťovna Bezpečný život plní všechny výše zmíněná kritéria bez jakýchkoli omezení. U zbylých třech pojišťoven vidíme, že u některých z kritérií plní s určitými omezeními, které má každá pojišťovna ve smluvních podmínkách při uzavření smlouvy.

Zdroj: vlastní zpracování

2. Invalidita

Tabulka č. 13 – Plnění u předmětu invalidity

	Klenot	Bezpečný život	Bezpečná budoucnost	Ochrana PLUS
Rizikové sporty				

Pokus o sebevraždu a sebepoškozování				
Časový test (invalidita I.)				

Tabulka č.7 nám zobrazuje plnění invalidity v případě následků způsobenými rizikovými sporty a pokusem o sebevraždu. V případě invalidity způsobené pokusem o sebevraždu nebo sebepoškozováním vidíme, že tři ze čtyř pojišťoven neplní. Časový test se využívá k posouzení stavu pojištěné osoby, zda splňuje nutné podmínky pro uznání invalidity. Klíčovými aspekty jsou doba trvání testu, který může probíhat několik měsíců, kdy dochází k pravidelnému posouzení jeho zdravotního stavu a lékařské vyšetření a zprávy.

Zdroj: vlastní zpracování

3. Trvalé následky

Tabulka č. 14 – Plnění u předmětu trvalé následky

	Klenot	Bezpečný život	Bezpečná budoucnost	Ochrana PLUS
Lhůta pro přežití				
Patologické a únavové zlomeniny				
Maximální doba ustálení				
Letecký sport				

V tabulce č. 8 autorka zobrazila čtyři kritéria u trvalých následků. Více si popíšeme druhý řádek – Patologické a únavové zlomeniny. Patologické zlomeniny vznikají následkem již trvajících medicínálních problémů – nádory, osteoporóza, infekce, a únavové zlomeniny jsou způsobeny opakovanou zátěží nebo nedostatkem živin a vitamínů. Z tohoto důvodu je pojišťovny odmítají plnit, jelikož se nejedná se o nahodilé události.

Zdroj: vlastní zpracování

4. Výluky

Tabulka č. 15 – Plnění u výluk v pojištění

	Klenot	Bezpečný život	Bezpečná budoucnost	Ochrana PLUS
Trestní čin způsoben nedbalostí	zelená	žlutá	zelená	zelená
Zaplacení 1. běžného pojistného	červená	zelená	zelená	červená
Řízení bez řidičského oprávnění	zelená	zelená	červená	zelená

V tabulce č. 9 máme znázorněno plnění výluk ukázané na třech kritériích. Výluky v pojištění označují situace a okolnosti, při kterých nebude poskytnuto pojistné plnění. Pokud osoba usedne za volant bez platného řidičského průkazu vidíme, že tři pojišťovny plní bez omezení a pouze jedna pojišťovna neplní.

Zdroj: vlastní zpracování

4.3 Dotazníkové šetření

Druhá část praktické práce bude zkoumat názory jedinců pomocí dotazníkového šetření. Cílem tohoto šetření je získat informace o názorech a preferencích v oblasti životního pojištění respondentů.

Účelem dotazníku je získat hlubší představu o tom, jak lidé vnímají životní pojištění, zda ví, za jakým účelem se sjednává, zda jsou správně, a hlavně včas, informováni o novinkách na trhu a zjistit respondenty nejčastěji využívanou pojišťovnu.

Dotazníkové šetření bylo vybráno z několika důvodů:

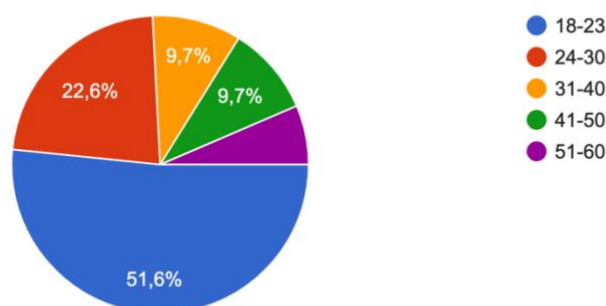
- Rozsáhlejší dosah – Dotazníky mohou být distribuovány velkému množství respondentů najednou, což umožňuje získání širokého spektra názorů a s zkušeností od odlišných typů a skupin jedinců.
- Efektivita – Dotazníkové šetření lze rozšiřovat elektronicky nebo tištěnou formou. Snižují se nám tak náklady spojené s provedením oproti jiným metodám jako jsou například rozhovory.
- Objektivní sběr dat – Respondenti odpovídají na standardizované otázky, což umožňuje správné srovnání odpovědí pro následnou analýzu získaných dat.

- Standardizace otázek – Zajišťují konzistenci odpovědí a umožňují snadnější porovnání výsledků napříč odlišnými skupinami respondentů. Jedná se spolehlivý způsob k získání porovnatelných dat.

Dotazníkové šetření obsahuje 7 uzavřených otázek. Aby bylo možné důkladně porozumět názorům respondentů ohledně produktu životního pojištění a získat tak úplný obraz o jejich potřebách a preferencích v oblasti finančního zabezpečení, je každá otázka zaměřena na získání konkrétních informací. Šetření se celkem zúčastnilo 31 respondentů.

1. První otázka zjišťovala věk respondentů.

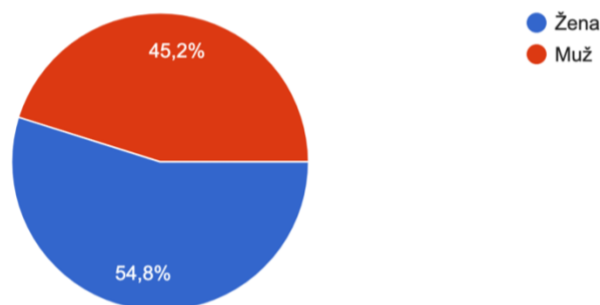
31 odpovědí

Největší zastoupení získaných odpovědí bylo v intervalu od 18 do 23 let.

2. Druhá otázka zjišťovala pohlaví respondentů.

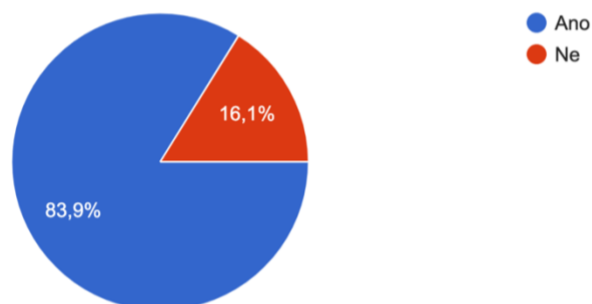
31 odpovědí

Dotazníkového šetření se zúčastnilo celkem 31 respondentů, z toho 54,8 % žen a 45,2 % mužů.

3. Třetí otázka zkoumala účel životního pojištění

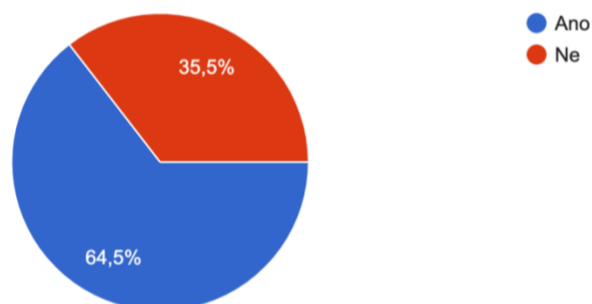
31 odpovědí

Převážná většina respondentů ví, z jakého důvodu se životní pojištění sjednává a jaká rizika jsou kryta.

4. Otázka číslo 4 zjišťovala, zda respondenti mají sjednané životní pojištění

31 odpovědí

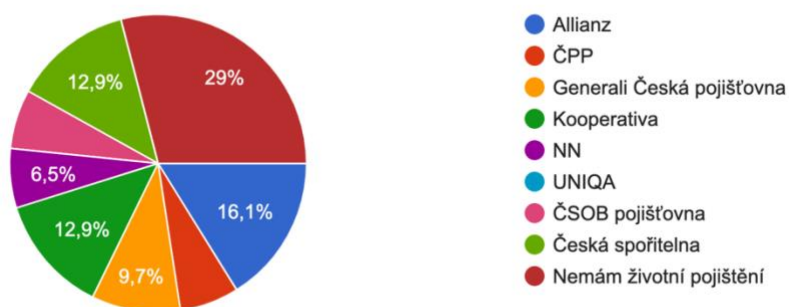

Z grafu vyplývá, že necelé dvě třetiny respondentů mají sjednané životní pojištění. Tento výsledek není zcela uspokojivý, jelikož značná část není dostatečně kryta v případě neočekávaných událostí.

5. Pokud respondenti v předešlé otázce odpověděli ano, další otázka zjišťovala název pojišťovny, u které mají pojištění uzavřené.

V této otázce si autorka dala za cíl zjistit, která z pojišťoven na českém trhu je u respondentů nejvíce využívanou. Přidala také možnost nemám životní pojištění, která se stala nejčastější možností, zvolilo ji 9 respondentů, což odpovídá 29 % z celkového počtu. Procentuálně se zde objevuje odchylka v kombinaci s otázkou 4, v které nemá sjednané životní pojištění 35,5 % respondentů a toto procento by mělo být zobrazeno také v odpovědích v otázce 5, kde se zobrazuje pouze 29 %. Dva respondenti museli v jedné z otázek odpověď odlišně.

31 odpovědí

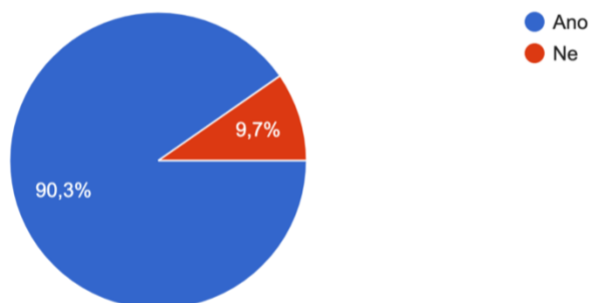

Nejvíce zastoupenou pojišťovnou u dotazujících jsou Allianz, Česká spořitelna a Kooperativa.

Získaná data můžeme porovnat s daty v Tabulce 1, kde je vyobrazeno všech 22 pojišťoven, které na našem trhu působí. Vidíme na prvních třech místech Generali českou pojišťovnu, Kooperativu a Allianz, z čehož můžeme vyčíst, že dvě ze tří pojišťoven zvoleny respondenty se shodují.

6. Šestá otázka zkoumala, zda si respondenti myslí, že je v dnešní době důležité mít sjednané životní pojištění?

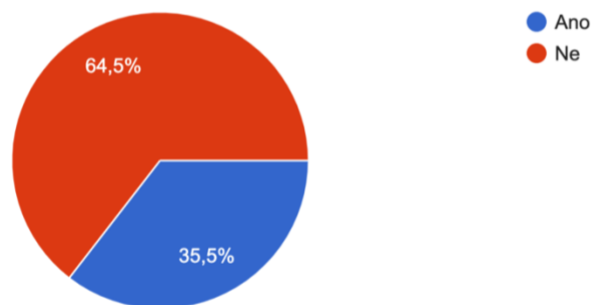
31 odpovědí

To, že je důležité a prospěšné mít v dnešní době uzavřenou životní pojistku si myslí přes 90,3 %.

7. V sedmé otázce práce zjišťovala, zda jsou respondenti pravidelně informováni o změnách v životním pojištění?

31 odpovědí

Více než polovina dotazovaných není pravidelně informována o novinkách na trhu od subjektů, u kterých jsou klienty.

Autorka chtěla pomocí dotazníkového šetření zjistit, jaké mají respondenti v různých věkových kategoriích názory na životní pojištění a jeho důležitost v dnešní době. Věkové skupina mladých jedinců v rozpětí let 18 až 30 tvořila téměř 75 % respondentů. Vyšší zastoupení mladších respondentů lze vysvětlit tak, že dotazníky byly převážně distribuovány mezi studenty. Dotazníkové šetření lze zhodnotit jako úspěšné, jelikož byla získána podstatná data, které si autorka dala za cíl. Pokud bychom se zaměřili možném rozšíření, bylo by vhodné zvážit doplnění detailnějších otázek k získání hlubších preferencí respondentů.

Závěr

Cílem celé práce bylo analyzovat životní pojištění nabízené na českém pojistném trhu pro modelového klienta, porovnat nabídky nabízené čtyřmi anonymizovanými pojišťovny a zvýšit povědomí o výhodách a možnostech životního pojištění. Práce se opírala o kalkulační metody, pomocí kterých jsem dosáhla potřebných výsledků k vytvoření celé modelace. Analýzou bylo prokázáno, že je možné najít varianty splňující potřeby a požadavky klientů.

Při zpracování tématu se autorka snažila využít co nejvíce knižních a elektronických zdrojů k vytvoření teoretického základu pro správné zpracování tématu, bez kterého by celý výzkum nemohl vzniknout. Práce autorce poskytla větší pohled do dané problematiky v oblasti pojištění, byla obohacen o nové informace, a proto bych ráda v tomto tématu pokračovala a dále ho rozšířila v rámci navazujícího magisterského studia.

V teoretické části byly představeny životní pojištění představeno nejen jako finanční nástroj sloužící k zajištění příjmu v případě smrti a dalších pojistných událostí, ale také jako podstatný prvek finančního plánování a investiční nástroj. Práce se dále zabývala historií, principy a zásadami pojišťovnictví, které byly důležitou součástí pro pochopení funkce a významu životního pojištění pro populaci v současném finančním prostředí. Současně se práce zabývala druhy životního pojištění, jejich výhodami, jak je možné uplatňovat daňové úlevy a výlukami s nimi souvisejícími.

V praktické části se autorovi podařilo dosáhnout stanovených cílů modelací. Byly vytvořeny 4 modelové příklady životního pojištění u různých pojišťovacích subjektů, do kterých byly zakomponovány požadavky a potřeby klienta a následně na jejich základě byla vybrána nejvhodnější varianta životního pojištění. Jednotlivé předměty pojištění vyskytující se v modelacích byly detailně popsány pro lepší pochopení daného tématu.

Doporučená částka spoření pro Romana by ideálně činila 2 500 Kč, což odpovídá 10 % jeho platu, aby měl jistotu správného nastavení a nevzniklo mu podpojištění. V modelových příkladech autorka pracovala s maximální částkou 2 200 Kč měsíčně, která byla dohodnuta na přání fiktivního klienta. Dalším důležitým bodem, na základě kterého se Roman rozhodoval byly poplatky u jednotlivých pojišťoven spojené s vznikem pojištění a jeho následným vedením. Dále se praktická část zabývala plněním jednotlivých předmětů s vymezenými kritérii, které následně byly v tabulkách vyhodnocovány.

Druhá polovina praktické části se věnovala dotazníkovému šetření. Autorka si dala za cíl zjistit, jak lidé od věku 18 do 60 let vnímají životní pojištění a zdali ho mají sjednané. Z dotazníkového šetření

vzešly podstatné informace, které pomohli lépe pochopit, jak respondenti vnímají životní pojištění a zda je potřebné ho v dnešní době mít sjednané.

Práce se věnovala oblasti pojištění se specializací na pojištění životní. Jak je to ale s pojištěním v České republice? Česká republika se řadí na 10. nejnižší pozici v rámci Evropy s hodnotou hrubého domácího produktu 2,9 %. Z celkového počtu 10,67 milionů obyvatel je minimálně desetina bez jakéhokoli pojištění. Podle tiskové zprávy od České asociace pojišťoven mělo k 25. lednu 2024 životní pojištění uzavřeno 51 % ekonomicky aktivních jedinců a bylo do té doby uzavřeno 4,7 milionů smluv životního pojištění.

Závěrem je možné zdůraznit hodnotu životního pojištění jako prostředku k zajištění finanční bezpečnosti jak jedince, tak jeho rodiny v nepředvídatelných situacích. V případě nečekaných událostí, jako je smrt pojištěného, trvalé následky nebo závažné nemoci, které často zapříčiní finanční problémy, dodá pojištění určitou jistotu a peněžní pomoc.

Seznam použité literatury

TIŠTĚNÉ ZDROJE:

1. DAŇHEL, Jaroslav. *Pojistná teorie*. 2. Professional Publishing, 2006. ISBN 80-86946-00-2.
2. DUCHÁČKOVÁ, Eva. *Principy pojištění a pojišťovnictví*. 3. Praha 4: Ekopress, 2009. ISBN 978-80-86929-51-4.
3. DUCHÁČKOVÁ, Eva a DAŇHEL, Jaroslav. *Teorie pojistných trhů*. Professional Publishing, 2010. ISBN 978-80-7431-015-7.
4. GMENTOVÁ, Eva. *Pojištění v kostce*. Praha: Eva Gmentová, 2020. ISBN 978-80-906748-7-5.
5. HRADEC, Milan; KŘIVOHLÁVEK, Václav a ZÁRYBNICKÁ, Jana. *Pojištění a pojišťovnictví*. Vysoká škola finanční a správní, 2005. ISBN
6. CHALOUPECKÝ, Josef. *Dějiny pojišťovnictví v Československu*. Praha: Novinář, 1989. ISBN 80-238-8592-8.
7. VOSTATEK, Jaroslav. *Sociální a soukromé pojištění*. Codex, 1996. ISBN 80-85963-21-3.
8. *Životní pojištění*. Praha: Grada Publishing, 2002. ISBN 80-247-0146-4. Kolektiv autorů z České asociace pojišťoven.

ELEKTRONICKÉ ZDROJE:

9. *Analýza produktů životního pojištění*. Online, Bakalářská. Hradec Králové: Univerzita Hradec Králové – Katedra ekonomie, 2022. Dostupné z: <https://theses.cz/id/67g27f/STAG97164.pdf>. [cit. 2024-04-23].
10. *Češi mají životní pojištění hlavně kvůli blízkým, vlastní rizika podceňují*. Online. Česká asociace pojišťoven. 2024. Dostupné z: <https://www.cap.cz/tiskove-centrum/tiskove-zpravy/9224635-cesi-maji-zivotni-pojisteni-hlavne-kvuli-blizkym-vlastni-rizika-podcenuji>. [cit. 2024-04-23].
11. *Dekret prezidenta republiky o znárodnění dolů a některých průmyslových podniků*. Online. Národní archiv. 2021. Dostupné z: <https://www.nacr.cz/wp-content/uploads/2021/05/labyrint-1945-Dekret-o-znarodneni.pdf>. [cit. 2024-04-22].
12. *Encyklopedický slovník pojmů*. Online. Česká asociace pojišťoven. 2024. Dostupné z: <https://www.cap.cz/slovníkenc>. [cit. 2024-06-22].
13. *Historie pojišťovnictví*. Online. Pojišťovnictví. 2012. Dostupné z: <https://edu.uhk.cz/~jindrvo1/predmety/?p=pojis&page=historie>. [cit. 2024-04-22].
14. *Invalidní důchod a práce*. Online. Dostupný advokát. 2024. Dostupné z: <https://dostupnyadvokat.cz/blog/invalidni-duchod-prace>. [cit. 2024-06-22].
15. *Invalidní důchody*. Online. Ministerstvo práce a sociálních věcí. 2020. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/invalidni-duchody>. [cit. 2024-06-22].

16. *Investiční životní pojištění – aktuální nabídka fondů*. Online. KB Pojišťovna. 2024. Dostupné z: <https://www.kbpojistovna.cz/cs/investicni-zivotni-pojisteni-vital-invest>. [cit. 2024-04-22].
17. *INVESTIČNÍ ŽIVOTNÍ POJIŠTĚNÍ*. Online. Cap.cz. 2024. Dostupné z: <https://www.cap.cz/vse-o-pojisteni/pojisteni-osob/investicni-zivotni-pojisteni>. [cit. 2024-04-22].
18. *Jaké subjekty podnikají v pojišťovnictví?* Online. Finanční vzdělání. 2024. Dostupné z: <https://www.financnivzdelavani.cz/pojistovnictvi/jake-subjekty-podnikaji-v-pojistovnictvi>. [cit. 2024-04-22].
19. *Historie pojišťovnictví*. Online. Pojišťovnictví. 2012. Dostupné z: <https://edu.uhk.cz/~jindrvo1/predmety/?p=pojiss&page=historie>. [cit. 2024-04-22].
20. *Na co si dát pozor při pojištění pracovní neschopnosti?* Online. Měsec.cz. 2016. Dostupné z: <https://www.mesec.cz/clanky/na-co-si-dat-pozor-pri-pojisteni-pracovni-neschopnosti/>. [cit. 2024-04-22].
21. *Největší pojišťovny v Česku. Žebříčky za rok 2023*. Online. Peníze.cz. 2024. Dostupné z: <https://www.penize.cz/pojisteni/439658-nejvetsi-pojistovny-v-cesku-zebricek-za-rok-2023-podle-predepsaneho-pojistneho>. [cit. 2024-04-22].
22. *Počet nově přiznaných invalidních důchodů v České republice dle skupin diagnóz*. Online. Česká správa sociálního zabezpečení. 2022. Dostupné z: <https://data.cssz.cz/web/otevrena-data/-/invalidita>. [cit. 2024-06-22].
23. *Pojištění*. Online. Index prosperity a finančního zdraví. 2023. Dostupné z: <https://www.indexprosperity.cz/2023/pojisteni/>. [cit. 2024-04-22].
24. *Pojišťovna ERV*. Online. Klik.cz. 2024. Dostupné z: <https://www.klik.cz/pojistovna-erv/>. [cit. 2024-04-22].
25. *Pracovní neschopnost pro nemoc a úraz v České republice - 1. pololetí 2023*. Online. Český statistický úřad. 2023. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/pracovni-neschopnost-pro-nemoc-a-uraz-v-ceske-republice-1-pololeti-2023>. [cit. 2024-06-22].
26. *RIZIKOVÉ ŽIVOTNÍ POJIŠTĚNÍ*. Online. Finanční vzdělávání. 2021. Dostupné z: <https://www.financnivzdelavani.cz/svet-financi/pojistovnictvi/jake-jsou-zakladni-pojistne-produkty/pojisteni-osob/rizikove-zivotni-pojisteni>. [cit. 2024-06-23].
27. *Sazebník poplatků Generali Česká pojišťovna a.s.* Online. In: Generali Česká pojišťovna a.s. 2020. Dostupné z: https://www.generaliceska.cz/documents/20183/179781/sazebnik_PPO-MZ1-0001.pdf. [cit. 2024-06-23].
28. *SAZEBNÍK POPLATKŮ STRHÁVANÝCH POJISTITELEM VÝBĚROVÉ ŽIVOTNÍ POJIŠTĚNÍ MAXIMUM*. Online. In: ČPP Vienna Insurance Group. 2023. Dostupné z: https://www.cpp.cz/file/edee/dokumenty/zivotni-rizikove-a-urazove-pojisteni/prehledy-a-sazebniky-poplatku/vyberove-zivotni-pojisteni-maximum-maximum-plus/cpp220220_prehled-poplatku_maximum_2023_web_01.pdf. [cit. 2024-06-23].

29. *Slovník pojmů – pojištění a finance*. Online. Pojisteni.cz. 2024. Dostupné z: <https://www.pojisteni.cz/slovník-pojmu>. [cit. 2024-04-22]. *Slovník pojmů – pojištění a finance*. Online. Pojisteni.cz. 2024. Dostupné z: <https://www.pojisteni.cz/slovník-pojmu>. [cit. 2024-04-22].
30. *UNIVERZÁLNÍ/ FLEXIBILNÍ ŽIVOTNÍ POJIŠTĚNÍ*. Online. Finanční vzdělání. 2021. Dostupné z: <https://www.financnivzdelavani.cz/svet-financi/pojistovnictvi/jake-jsou-zakladni-pojistne-produkty/pojisteni-osob/univerzalni-zivotni-pojisteni>. [cit. 2024-04-05].
31. *U životního pojištění je třeba si hlídat „výluky“*. Online. Deník.cz. 2016. Dostupné z: <https://www.denik.cz/ekonomika/u-zivotniho-pojisteni-je-treba-si-hlidat-vyluky-20161026.html>. [cit. 2024-04-05].
32. *Výroční zpráva*. Online. In: Allianz pojišťovna. a.s. 2022. Dostupné z: <https://www.allianz.cz/content/dam/onemarketing/cee/azcz/dokumenty-a-formulare/povinn-zverejnovane-informace/vyrocní-zpravy/VzAllianzPojistovna2022-CZ-vyroky.pdf>. [cit. 2024-06-23].
33. *Vývoj pojišťovnictví a jeho veřejnoprávní regulace*. Online, Bakalářská. Brno: Masarykova univerzita, 2008. Dostupné z: https://is.muni.cz/th/cc08a/Bakalarska_prace_Hana_Cagaskova-_Vyvoj_pojistovnictvi_a_jeho_veřejnopravni_regulace.pdf. [cit. 2024-04-22].
34. *Zákon č. 185/1991 Sb.* Online. Zákony pro lidi. 2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-185/zneni-0?porov=20000101#cast1>. [cit. 2024-04-22].
35. *Životní pojištění a sleva na dani*. Online. Simplea. 2024. Dostupné z: <https://www.simplea.cz/zivotni-pojisteni-a-sleva-na-dani/>. [cit. 2024-04-24].
36. *Životní pojištění NN Smart Sazebník a přehled poplatků platný od 1. června 2022*. Online. In: NN Smart. 2022. Dostupné z: <https://www.nn.cz/files/archiv/cz-pojistovna/sazebnik/514477.pdf>. [cit. 2024-06-23].

Seznam obrázků

obr. 1: Složení životního pojištění s připojištěním

obr. 2: Investiční složka

obr. 3: Procentuální pojištěnost v ČR za rok 2023

Seznam tabulek

tab. 1: Počet pojišťoven působících v ČR a jejich podíly na trhu

tab. 2: Druhy pojištění

tab. 3: Výše měsíčního pojistného za rok 2023

tab. 4: Modelace pojištění u Klenot pojišťovna

tab. 5: Modelace pojištění u Bezpečný život

tab. 6: Modelace pojištění u Bezpečná Budoucnost

tab. 7: Modelace pojištění u Ochrana PLUS

tab. 8: Trvalé následky

tab. 9: Pracovní neschopnost

tab. 10: Poplatky u pojišťovny Bezpečná Budoucnost

tab. 11: Poplatky u pojišťovny Ochrana PLUS

tab. 12: Plnění u předmětu pojištění smrti

tab. 13: Plnění u předmětu invalidity

tab. 14: Plnění u předmětu trvalé následky

tab. 15: Plnění u výluk v pojištění

Seznam grafů

Graf 1: Podíl pojišťoven a rozložení poskytnutí ŽP

Graf 2: Poměr jednotlivých stupňů invalidity

Graf 3: Poměr pracovní neschopnosti způsobené nemocí a úrazem